

Wrocław, 17 listopada 2005 roku

WK.660/319/K-31/05

**Pan
Bolesław Kędzierewicz
Wójt Gminy Lewin Kłodzki**

**ul. Nad Potokiem 4
57-343 Lewin Kłodzki**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.), przeprowadziła kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Lewin Kłodzki w okresie od 15 czerwca do 7 października 2005 r. (z przerwą w okresie od 1 do 28 sierpnia). Kontrolą objęto losowo wybrane operacje finansowo – gospodarcze dokonane w okresie od 1 stycznia 2002 r. do 30 czerwca 2005 r. Ustalenia kontroli przedstawione zostały w protokole, którego jeden egzemplarz został Panu przekazany w dniu jego podpisania. Wynika z niego, że w funkcjonowaniu Urzędu Gminy wystąpił cały szereg nieprawidłowości – począwszy od braku właściwych uregulowań wewnętrznych, przez uchybienia w prowadzeniu i dokumentowaniu spraw oraz prowadzeniu ewidencji księgowej jednostki, aż po rażące naruszenia obowiązującego prawa w zakresie zaciągania zobowiązań obciążających budżet, ustalania dochodów i dokonywania wydatków budżetowych, gospodarowania mieniem komunalnym oraz sporządzania obowiązującej jednostkę sprawozdawczości. Wystąpieniu wielu z tych uchybień i naruszeń prawa można było zapobiec, gdyby zostały wykonane zalecenia pokontrolne wystosowane do jednostki po poprzedniej kontroli kompleksowej. Poza tym na skutek złej organizacji pracy, opieszałości pracowników Urzędu oraz nieprzestrzegania przez nich przepisów w zakresie organizacji obiegu i archiwizowania dokumentacji kontrola kompleksowa była dwukrotnie przedłużana, a dokonywanie ustaleń przez kontrolujących wiązało się z koniecznością wielokrotnego upominania się o dostarczenie dokumentów i wyjaśnień, pomimo, że dnia 28 lipca 2005 r. został Pan na piśmie poinformowany o odpowiedzialności z tytułu utrudniania kontroli, przewidzianej w przepisach art. 27 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

A oto szczegółowe wyniki kontroli:

W zakresie funkcjonowania kontroli wewnętrznej

Skarbnik Gminy pani Grażyna Wołowicz, zatrudniona na tym stanowisku od 1993 r., nie spełniała wymogów w zakresie wykształcenia, stawianych przez przepisy art. 35 ust. 2 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity z 2003 r., Dz. U. Nr 15, poz. 148 ze zm.), ponieważ nie ukończyła ani szkoły średniej (policealnej lub pomaturalnej) o kierunku rachunkowość ani studiów ekonomicznych. Zgodnie z przepisami art. 5 ust. 2 ustawy z 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych, ustawy o organizacji i trybie pracy Rady Ministrów oraz o zakresie działania ministrów, ustawy o działach administracji rządowej oraz ustawy o służbie cywilnej (Dz. U.

nr 102, poz. 1116), na uzupełnienie wymaganego przepisami wykształcenia Skarbnik Gminy miała 3 lata (od 1 stycznia 2002 r. do 1 stycznia 2005 r.).

Wójt Gminy w instrukcjach obiegu i kontroli dokumentów z 2002 i 2005 r. nie określił procedur obiegu i kontroli dla list płac, diet dla radnych gminy oraz list wypłat ryczałtów dla sołtysów, stanowiących podstawę wypłat z kasy i rachunku bankowego jednostki. Nie uregulował w nich również kwestii związanych z obiegiem dokumentacji w zakresie dokonywania zwrotów i przerachowań sum depozytowych wnoszonych z tytułu wadiów i zaliczek na poczet sprzedaży nieruchomości komunalnych ani wadiów i zabezpieczeń należytego wykonania umów z zamówień publicznych, nie wskazał również osób odpowiedzialnych za sporządzanie i przekazywanie do księgowości dokumentów w zakresie pozyskiwania środków trwałych w wyniku zakupów inwestycyjnych i nieodpłatnego nabycia oraz w zakresie wycofywania środków trwałych z użytkowania (na skutek ich sprzedaży i fizycznego zużycia). Brak tych uregulowań spowodował, że nie była w ogóle wykonywana kontrola merytoryczna wypłacanych diet dla radnych i sołtysów, że salda sum depozytowych nie były na bieżąco weryfikowane i likwidowane oraz że w księgach rachunkowych jednostki nieprawidłowo i nieterminowo ewidencjonowano przychody i rozchody środków trwałych.

Dokumentacja opisująca przyjęte zasady rachunkowości, zatwierdzona do stosowania przez Wójta Gminy Zarządzeniem Nr 1/2002 z 28 listopada 2002 r. w sprawie wprowadzenia Zakładowego Planu Kont (wydana w wyniku wykonania zaleceń pokontrolnych wystosowanych przez Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w 2002 r.), nie spełniała wymogów określonych w art. 10 ust. 1 pkt. 1, 2, 3 ustawy z 24 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694 ze zm.) ponieważ nie zawierała: określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych; metod wyceny aktywów i pasywów i zasad ustalania wyniku finansowego; przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń, określenia zasad prowadzenia ewidencji ilościowej i ilościowo – wartościowej, zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej; wykazu stosowanych ksiąg rachunkowych, aktualnego wykazu programów komputerowych stosowanych w księgowości wraz ze wskazaniem wersji programów i dat dopuszczenia ich do eksploatacji, a przy jej opracowaniu powołano się na nieaktualne przepisy Zarządzenia nr 46 Ministra Finansów z 1998 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...), gdy od roku w tym zakresie obowiązywało Rozporządzenie Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 r. Z dniem 15 czerwca 2005 r. do stosowania w jednostce został wprowadzony Zarządzeniem nr 8/05 Wójta Gminy z 1 czerwca 2005r. nowy Zakładowy Plan Kont., również nie spełniający wymogów określonych w powołanych wyżej przepisach ustawy o rachunkowości i niedostosowany do potrzeb jednostki, ponieważ:

- nie określono w nim okresów sprawozdawczych wchodzących w skład roku obrotowego;
- jako programy komputerowe stosowane do prowadzenia ksiąg rachunkowych wymieniono programy temu nie służące, takie jak: System informacji prawnej-Lex; System Ewidencji Gruntów i Mienia Komunalnego; System Ewidencji Ludności; System Ewidencji Działalności Gospodarczej, System Wyborców; System Wydawania Zezwoleń, System Ewidencji Działalności Podmiotów Gospodarczych, Ewidencja Stypendiów Zasiłków Socjalnych Oświatowych;

- nie przewidziano żadnych wyjątków od zasady komputerowego prowadzenia ewidencji księgowej jednostki i budżetu, gdy faktycznie ewidencja analityczna do kont 226 „Długoterminowe należności budżetowe”, 221 „Należności budżetu” - w zakresie zaliczek na poczet przygotowania do sprzedaży nieruchomości komunalnych i wadów, 201 „Rozrachunki z dostawcami i wykonawcami” - w zakresie wnoszonych sum depozytowych, ewidencja na kontach pozabilansowych 991 i 992, ewidencja analityczna środków trwałych i umorzenia oraz pozostałych środków trwałych (konta 011, 013, 014 i 071) – prowadzone były ręcznie na luźnych kartotekach kontowych oraz w księgach inwentarzowych;
- nie określono zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych ewidencji analitycznej pozostałych środków trwałych (konto 013) dla ewidencji ilościowo – wartościowej i wyłącznie ilościowej;
- nie określono zasad prowadzenia ewidencji analitycznej rozrachunków w sposób pozwalający na prawidłowe sporządzenie sprawozdawczości z zakresu długu publicznego.

Instrukcje kasowe jednostki z 2002 r. i z 1 czerwca 2005 r. były niedostosowane do potrzeb jednostki, ponieważ:

- nie zawierały uregulowań w zakresie określenia terminów odprowadzania gotówki przyjętej do kasy z tytułu pobranych dochodów budżetowych (na skutek braku tych zapisów w kasie jednostki przechowywane były nadmierne zapasy gotówki; w kontrolowanym okresie od listopada 2004 r. do końca lutego 2005 r. opóźnienia w odprowadzaniu gotówki z kasy jednostki do banku wynosiły od 2 dni do 2 miesięcy a zapasy gotówki wynosiły od 1.300 zł do 49.246 zł);
- wpłaty były przyjmowane do kasy na podstawie dokumentów „Potwierdzenie wpłat” generowanych przez system komputerowy stosowany do obsługi kasowej, pomimo że przepisy wewnętrzne jednostki nie przewidywały stosowania takich dokumentów, przewidywały natomiast stosowanie dokumentów KP-Kasa przyjmie, które stosowane nie były. Zgodnie z przepisami § 4 ust. 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z 25 maja 1999 r. w sprawie zasad rachunkowości i planów kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 50, poz. 511 ze zm.) stosowanie dla dokumentowania wpłat z tytułu podatków i opłat innych dokumentów niż przewidziane w tym rozporządzeniu winno zostać zatwierdzone przez Wójta.

W trakcie kontroli uchybienia te zostały wyeliminowane poprzez wprowadzenie przez Wójta Gminy nowej Instrukcji kasowej Zarządzeniem nr 10/05 z 13 lipca 2005 r. wraz z Zarządzeniem nr 12/05 z 19 lipca 2005 r. w sprawie ustalenia kwoty środków pochodzących z dochodów własnych gminy znajdujących się w kasie Urzędu Gminy.

Zapisy instrukcji ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania z 2002 r. i z 1 czerwca 2005 r. były niedostosowane do potrzeb jednostki, ponieważ jako druki ścisłego zarachowania były w nich wymienione druki w ogóle już niestosowane takie jak: czeki rozrachunkowe, świadectwa miejsc pochodzenia zwierząt, bilety na imprezy, KW - Kasa wyda, kontokwitarusze. W trakcie kontroli nieprawidłowość została wyeliminowana przez Wójta Gminy Zarządzeniem nr 11/5 z 19 lipca 2005 r.

Zakresy czynności poszczególnych pracowników Urzędu Gminy były nieaktualne i nie odpowiadały faktycznie wykonywanym przez nich obowiązkom. Dotyczyło to np. Inspektor ds. rachuby i ZUS, która sprawowała zastępstwa w kasie; Inspektor ds. kasowych i materiałowych, która

zajmowała się ewidencją i gospodarowaniem drukami ścisłego zarachowania; Inspektor ds. ochrony środowiska, która prowadziła sprawy związane z wydawaniem pozwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wnoszeniem opłat za korzystanie z tych zezwoleń pomimo, że żadna z tych osób nie miała tych obowiązków powierzonych na piśmie. W trakcie kontroli zakresy ww. osób zostały przez Sekretarza Gminy uaktualnione.

W okresie od 1 stycznia 2002 do 14 czerwca 2005 r. - w przepisach wewnętrznych jednostki nie były określone zasady ani tryby postępowania i dokumentowania oraz wykorzystania wyników kontroli w jednostkach podległych i nadzorowanych. Unormowania takie zostały wprowadzone dopiero od 15 czerwca 2005 r. przepisami Części VII Regulaminu kontroli wewnętrznej, na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy nr 8/05 z 1 czerwca 2005 r.

W okresie od 1 stycznia 2002 r. do 7 października 2005 r. Zarząd Gminy/Wójt Gminy nie przeprowadzili żadnych kontroli w jednostkach podległych i nadzorowanych w zakresie przestrzegania przez te jednostki procedur określonych w przepisach art. 35a ust 2 pkt. 1 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z przepisami art. 127 ust 2 i 3 ustawy o finansach publicznych (obowiązującymi od dnia 1 stycznia 2002 r., na podstawie ustawy z 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych, ustawy o organizacji i trybie pracy Rady Ministrów oraz o zakresie działania ministrów, ustawy o działach administracji rządowej oraz ustawy o służbie cywilnej) kontrola przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego przestrzegania przez podległe mu jednostki organizacyjne należące do sektora finansów publicznych realizacji procedur, o których mowa w art. 35a ust. 2 pkt. 1 ustawy o finansach publicznych, powinna obejmować w każdym roku (począwszy od 2002 r.) co najmniej 5% wydatków podległych jednostek.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości budżetowej

W Urzędzie Gminy stwierdzono występowanie szeregu nieprawidłowości w gromadzeniu i przechowywaniu dokumentacji – stanowiących naruszenie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. Nr 112, poz. 1319 ze zm.). Polegały one na tym, że:

- pisma wpływające i wypływające do/z Urzędu Gminy nie były ewidencjonowane w rejestrach kancelaryjnych;
- faktury wpływające do Urzędu nie były oznaczane datami wpływu, co uniemożliwiało jakąkolwiek kontrolę terminowości regulowania zobowiązań w przypadkach, gdy termin płatności był określony jako „X dni od daty wpływu faktury”;
- nie były prowadzone wykazy spraw;
- teczki spraw ostatecznie zakończonych nie zawierały spisu dokumentów;
- w tezkach spraw ostatecznie zakończonych przechowywane były brudnopisy i po kilka różnych wersji jednego pisma, bez oznaczenia które z tych pism było wiążące w danej sprawie.

Wysokość zaangażowania wydatków budżetowych w latach 2004 i 2005 ewidencjonowano w księgach rachunkowych na kontach 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” oraz 999 „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat” niezgodnie z zasadami określonymi w Załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 r. w sprawie

szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 153, poz. 1752 ze zm.) tj. nie ewidencjonowano wartości umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowodowałoby konieczność dokonania wydatków budżetowych w późniejszym okresie w roku sprawozdawczym lub w okresach późniejszych – a tylko kwoty faktycznie wykonanych w danym okresie sprawozdawczym wydatków. W efekcie, zaangażowanie wydatków wynikające z ewidencji księgowej było równe wydatkom wykonanym, choć w rzeczywistości było wyższe.

Sprawozdania Rb-27S z wykonania dochodów budżetowych wg stanu na 31 grudnia 2004 r. i na 31 marca 2005 r. zostały sporządzone niezgodnie z zasadami określonymi w przepisach § 3 ust. 1 pkt. 2, 7 i 8 Załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 24, poz. 279 ze zm.), co spowodowało, że wykazane w nich dane były niezgodne z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. W sprawozdaniach wykazano nierealne dane w kolumnach „Należności (początkowe)”, „Saldo końcowe”, „Zaległości” i „Nadpłaty” dochodów podatkowych - na skutek nieznamomości przepisów i zasad ustalania tych wielkości na podstawie ewidencji analitycznej dochodów oraz nie wypełniono w ogóle ww. kolumn w przypadku dochodów cywilno-prawnych klasyfikowanych w dz. 700, rozdz. 7005 § 470, 750 i 770 - pomimo, że potrzebne dane były zawarte w księgach rachunkowych jednostki. Poza tym w sprawozdaniach nadal zamiast sald zaległości i nadpłat wykazywano „persalda” należności końcowych, taki sam błąd został stwierdzony w wyniku poprzedniej kontroli kompleksowej i w wystąpieniu pokontrolnym Izba zaleciła prawidłowe ewidencjonowanie należności i zobowiązań oraz prawidłowe ich wykazywanie w sprawozdawczości.

Dane zawarte w sprawozdaniach zbiorczych RB 28-S za rok 2004 i pierwszy kwartał 2005 r. były niezgodne w zakresie wysokości planu, zaangażowania, wydatków, zobowiązań (wymagalnych i niewymagalnych) z ewidencją księgową Urzędu Gminy i sprawozdaniami jednostkowymi gminnych jednostek organizacyjnych, czym naruszono przepis § 8 ust. 2 pkt 2 Załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Do nieprawidłowości doszło na skutek prowadzenia ksiąg rachunkowych przez Urząd Gminy i gminne jednostki organizacyjne w zakresie ewidencji planu, wykonania i zaangażowania wydatków budżetowych oraz zobowiązań niezgodnie z obowiązującymi przepisami oraz na skutek nieweryfikowania przez Skarbnika Gminy sprawozdań składanych przez jednostki organizacyjne pod względem formalnym i merytorycznym w trybie przepisów § 10 ust. 3 i 5 ww. rozporządzenia.

W zakresie gospodarki kasowej i bankowej

Stan zabezpieczenia kasy w Urzędzie Gminy nie odpowiadał przepisom instrukcji kasowych z 28 listopada 2002 r. i z 1 czerwca 2005 r., ponieważ w pomieszczeniu kasy nie zostało zainstalowane urządzenie alarmowe (podobny wymóg znajduje się także w nowej Instrukcji kasowej z 13 lipca 2005 r.).

W listopadzie 2004 r. wystąpiło aż dziewięć przypadków przekroczenia wysokości pogotowia kasowego ponad kwotę 25.000 zł, wynikającą z Zarządzenia Wójta Gminy nr 6/2004 z 20 września 2004 r. Przekroczenia wynosiły od 75 zł do 6.358 zł i były spowodowane nadmiernym pobieraniem

gotówki z banku na nieokreślone rodzajowo wydatki budżetowe w momencie chwilowego zawieszenia egzekucji komorniczej z rachunku bankowego budżetu gminy oraz nieprawidłowym ewidencjonowaniem, w wydatkowym raporcie kasowym, dochodów pobranych z tytułu opłat za wydanie dowodów osobistych (zamiast jako dochody ewidencjonowano je jako zwrot wydatków). Zgodnie z przepisem § 7 ust. 1 i 3 Instrukcji kasowej w kasie mogły się znajdować następujące środki pieniężne: “niezbędny zapas gotówki na bieżące wydatki (25.000 zł) oraz gotówka podjęta z rachunku bankowego na rodzajowo określone wydatki. Nadwyżka gotówki znajdującej się w kasie na koniec dnia ponad ustaloną wysokość jej niezbędnego zapasu podlega odprowadzeniu na rachunek bankowy w dniu powstania nadwyżki, a jeśli są zachowane odpowiednie warunki jej przechowywania w kasie - w dniu następnym”. W trakcie kontroli wyeliminowano nieprawidłowość w zakresie ewidencjonowania dochodów z tytułu opłat za wydanie dowodów osobistych – tj. rejestrowane są one jako dochody budżetowe z tytułu realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w raportach kasowych dochodów.

Do zatwierdzonych przez Skarbnika Gminy pod względem formalnym raportów kasowych załączone były „Potwierdzenia wpłat” za podatki i opłaty lokalne, nie podpisane na dowód ich wystawienia i przyjęcia do kasy przez kasjera, co naruszało postanowienia § 21 ust. 5 Instrukcji kasowej i świadczyło o nieprzeprowadzeniu przez Skarbnika kontroli prawidłowości raportów, pomimo złożenia na nich podpisów na dowód wykonania tych czynności.

W Urzędzie Gminy nie przestrzegano następujących przepisów wewnętrznych w zakresie prawidłowości dokumentów stanowiących podstawę wypłat z kasy i rachunków bankowych jednostki:

• § 13 ust. 3 Instrukcji kasowej – ponieważ:

- 1) dokonywano wypłat na podstawie dokumentów w ogóle niezatwierdzonych pod względem merytorycznym (dotyczyło to w 100% należności z tytułu podróży służbowych pracowników Urzędu Gminy oraz 100% należności z tytułu diet radnych i ryczałtów sołtysów) lub zatwierdzonych przez osoby do tego nieupoważnione (dotyczyło to 100% należności za zakup książek i materiałów do biblioteki, których zakup pod względem merytorycznym zatwierdziła osoba nieposiadająca w ogóle do tego upoważnienia - zajmująca stanowisko Kierownik Biblioteki – Starszy Bibliotekarz; należności w kwocie 1.542 zł wypłaconej sędziom z Międzynarodowego Turnieju o Bursztynowy Puchar Wójta Gminy Lewin Kłodzki, zatwierdzonej przez Prezesa Zarządu Uczniowskiego Klubu Sportowego, niebędącego pracownikiem Urzędu Gminy);
- 2) osoby zatwierdzające dokumenty pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz do wypłaty nie podawały dat wykonania tych czynności (nieprawidłowość powyższa dotyczyła 30% skontrolowanych dokumentów). Ze względu na to, że faktury nie były oznaczane datą wpływu do Urzędu – niezamieszczenie na nich także dat zatwierdzenia powodowało, że nie było możliwe nawet pośrednie ustalenie terminowości regulowania zobowiązań we wszystkich przypadkach gdzie data zapłaty podana była jako “X dni od daty wpływu faktury”;
- 3) Skarbnik Gminy zatwierdzała do wypłaty dokumenty przed ich sprawdzeniem pod względem formalnym i merytorycznym;
- 4) na 40% wniosków o udzielenie zaliczek jednorazowych pracownicy nie wpisali terminu, w jakim zobowiązywali się do rozliczenia zaliczek,

- § 22 ust. 3 Instrukcji obiegu dokumentów - ponieważ listy płac: wynagrodzeń pracowników Urzędu, wynagrodzeń dla członków GKRPA, wynagrodzeń z tytułu realizacji umów zleceń i umów o dzieło, ryczałtów za korzystanie z pojazdów prywatnych do celów służbowych były sporządzane i podpisywane na dowód sprawdzenia pod względem formalno-rachunkowym przez tego samego pracownika jako osobę sporządzającą i sprawdzającą daną listę – pomimo, że zgodnie z obowiązującymi w jednostce przepisami wewnętrznymi w ww. przypadkach możliwe było faktyczne rozdzielenie funkcji osób sporządzających i kontrolujących listy;
- § 15 ust. 5 Instrukcji kasowej – ponieważ na podstawie listy płac nr 217/5 z 2004 r. wypłacono wynagrodzenie za realizację umowy zlecenia w kwocie 3.816 zł osobie, która przedłożyła w kasie upoważnienie do odbioru gotówki w imieniu innej osoby, pomimo że nie było na nim potwierdzenia własnoręczności podpisu osoby wystawiającej upoważnienie dokonanego przez notariusza lub właściwy Urząd Gminy;
- § 14 ust. 2 Instrukcji kasowej – ponieważ osoby pobierające gotówkę z kasy na podstawie list płac: wynagrodzeń pracowników Urzędu, wynagrodzeń dla członków GKRPA, wynagrodzeń z tytułu realizacji umów zleceń i umów o dzieło, ryczałtów za korzystanie z pojazdów prywatnych do celów służbowych, diet radnych i sołtysów nie podawały daty jej otrzymania;

Poza tym dokumenty wydatkowe związane z realizacją dostaw, robót budowlanych i usług oraz świadczeniami pracowniczymi nie były opisywane merytorycznie (Instrukcja obiegu dokumentów w ogóle nie przewidywała takiego obowiązku), nie były nawet kontrolowane pod względem ich zgodności z zawartymi umowami i obowiązującymi przepisami, o czym świadczą bardzo liczne przykłady nieprawidłowości szczegółowo opisane w części wystąpienia pokontrolnego dotyczącej wydatków budżetowych – np. w zakresie: realizacji usług konserwacji oświetlenia ulicznego na terenie gminy w latach 2001 – 2004; wykonania dokumentacji projektowej na budowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej we wsi Kocioł; wykonania inwestycji w zakresie budowy ujęcia wodociągowego we wsi Kocioł; wydatkowania środków na wypłaty z tytułu ryczałtów za używanie pojazdów prywatnych do celów służbowych oraz na zakup paliwa do pojazdów służbowych Urzędu Gminy; wydatkowania środków z funduszu socjalnego dla osób nieuprawnionych oraz w nieprawidłowych wysokościach; realizacji usług telefonicznych, realizacji usługi polegającej na opracowaniu wniosku o przyznanie środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Wszystkie opisane powyżej nieprawidłowości wskazują, że Wójt Gminy pan Bolesław Kędzierewicz nie podjął wystarczających działań w celu wykonania zalecenia z poprzedniej kontroli kompleksowej, zobowiązującego do sprawowania szczegółowej kontroli merytorycznej dowodów księgowych i potwierdzania faktu jej przeprowadzenia, pomimo informacji, że “ustalono obieg dokumentów księgowych i wytyczono osoby upoważnione do ich potwierdzania i podpisywania. Stosowne zapisy zostaną wprowadzone do instrukcji obiegu dokumentów”.

Bankową obsługę budżetu gminy wykonywał Bank Powszechna Kasa Oszczędności BP S.A. Oddział w Kudowie Zdroju, na podstawie umowy rachunku bankowego nr 89669-6158, zawartej 24 września 1996 r. przez Wójta Gminy pana Jerzego Cierczka na czas nieokreślony. Bank został wskazany przez Radę Gminy uchwałą nr XXXV/193/96 z 28 sierpnia 1996 r. (ustawa o zamówieniach

publicznych w tym przypadku nie miała jeszcze zastosowania do wyboru banku). Umowa była zmieniana aneksami w latach 1999, 2001 i 2002, podpisywanymi przez obecnego Wójta Gminy pana Bolesława Kędzierewicza (aneksy dotyczyły zasad świadczenia usług oraz warunków odpłatności za te usługi i oprocentowania środków na rachunkach). Również wszystkie jednostki organizacyjne Gminy – 2 jednostki budżetowe i 1 zakład budżetowy – posiadały i nadal posiadają rachunki bieżące jednostek w ww. banku - na podstawie odrębnie zawartych umów. Przepis art. 134 ust. 1 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 ze zm.) od 1 stycznia 1999r. wymagał, aby bank obsługujący budżet jednostki samorządu terytorialnego był wybrany przez jednostkę samorządu terytorialnego w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych, a art. 73 ustawy z 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (w brzmieniu obowiązującym od 9 listopada 1997 r. Dz. U. Nr 76, poz. 344) oraz art. 142 ust. 1 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177 ze zm.) stanowiły, że umowy w sprawach zamówień publicznych nie mogą być zawierane na czas nie oznaczony. Pomimo ww. zmian przepisów, oraz zmian warunków wynikających z treści aneksów, w jednostce nie przeprowadzono nowego postępowania na wybór banku sprawującego obsługę gminy w trybie przepisów o zamówieniach publicznych. Od 9 listopada 1997 r. (tj. od daty wejścia w życie zmiany przepisów ustawy o zamówieniach publicznych) do dnia kontroli tj. 21 czerwca 2005 r., umowa o prowadzenie obsługi bankowej budżetu obowiązywała już 7 i pół roku.

Wyrulkowa kontrola prawidłowości ewidencjonowania obrotów i sald operacji na rachunku bieżącym budżetu gminy za miesiące od listopada 2004 r. do lutego 2005 r. wykazała, że stan środków pieniężnych wynikający z ewidencji konta 133 „Rachunek budżetu” w księgach rachunkowych jednostki był niezgodny z danymi wynikającymi z wyciągów bankowych za ten okres. Salda środków pieniężnych wynikające z wyciągów bankowych były wyższe od kwot wykazanych na koncie 133 - różnice wynosiły od 2.720,71 zł do 6.347,03 zł i były spowodowane nieuwjmowaniem w księgach rachunkowych kwot wpłaconych na rachunek bankowy a według pracowników Urzędu Gminy nie dotyczących budżetu gminy (takich jak: odsetki od kaucji gwarancyjnych złożonych na lokatach terminowych; wpłaty z egzekucji komorniczych dotyczących Komunalnego Zakładu Budżetowego; wpłaty za dowody osobiste; wpłaty składek PZU z ubezpieczeń grupowych pracowników z podległych jednostek organizacyjnych gminy; wadia na przetargi – w związku z brakiem rachunku sum depozytowych, rozliczenia z tytułu VAT). Zgodnie z przepisami Załącznika nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 153, poz. 1752 ze zm.) zapisy na koncie 133 powinny być dokonywane wyłącznie na podstawie dowodów bankowych i powinny być zgodne z zapisami w księgowości banku. Natomiast opisane wyżej operacje powinny być ewidencjonowane za pośrednictwem kont planu kont budżetu: 224 „Rozrachunki budżetu” - z tytułu opłat za dowody osobiste, pobieranych przez gminę na rzecz budżetu państwa; 240 „Pozostałe rozrachunki” - z tytułu odsetek od depozytów, mylnych wpłat komorniczych, wpłat składek PZU, wadium itp. Poza tym w celu zapewnienia prawidłowej ewidencji depozytów i odsetek od nich gmina powinna otworzyć

odrębny rachunek bankowy sum depozytowych i prowadzić dla nich ewidencję za pośrednictwem kont 139 „Pozostałe rachunki bankowe” i 240 „Pozostałe rozrachunki”.

W zakresie rozrachunków i roszczeń

Stosowany w jednostce program komputerowy nie dawał możliwości wykazania na kontach „Zespołu 2” w ewidencji syntetycznej rozrachunków jednocześnie dwu sald – na koniec okresów sprawozdawczych program wykazywał persalda, zamiast odrębnych sald należności i zobowiązań. Poza tym wydruki robione z ksiąg rachunkowych księgi głównej w odmiennych przekrojach, pokazywały różne dane na temat wysokości należności i zobowiązań, gdyż wydruki o większym stopniu uogólnienia pokazywały persalda z persald wydruków bardziej szczegółowych. Ponieważ obowiązujące jednostkę sprawozdania sporządzane były na podstawie „Syntetycznego zestawienia stanów kont” (wydruku o największym stopniu uogólnienia), zawierającego persalda z persald, dane wykazane w tym wydruku oraz bilansie i sprawozdaniach budżetowych odbiegały od rzeczywistych kwot należności i zobowiązań jednostki w poszczególnych tytułach wynikających z ksiąg rachunkowych ewidencji analitycznej. Zgodnie z przepisami Załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont, konta “Zespołu 2” są kontami dwusaldowymi i powinny wykazywać odrębnie kwotę należności i odrębnie kwotę zobowiązań, a według art. 24 ustawy o rachunkowości program komputerowy stosowany w ewidencji księgowej powinien być dostosowany do wymogów tego rozporządzenia i zapewniać takie stosowanie procedur obliczeniowych, aby dane generowane przy jego pomocy odpowiadały stanowi faktycznemu.

Poza tym, że dane wynikające z ksiąg rachunkowych na temat wielkości należności i zobowiązań jednostki były niezgodne ze stanem rzeczywistym na skutek nieprawidłowego funkcjonowania programu stosowanego do ich prowadzenia, to jeszcze były niekompletne i nierzetelne na skutek: prowadzenia ewidencji rozrachunków na poszczególnych kontach niezgodnie z ich treścią ekonomiczną; wprowadzania odmiennych zapisów na temat poszczególnych operacji gospodarczych do ksiąg rachunkowych ewidencji syntetycznej i analitycznej; nieuzgadniania sald ewidencji syntetycznej z analityczną; niewprowadzania do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego danych na temat wszystkich operacji, które w tym okresie miały miejsce oraz nieprzeprowadzania prawidłowej inwentaryzacji sald kont rozrachunkowych.

Na przykład ewidencja syntetyczna i analityczna należności długoterminowych z tytułu sprzedaży ratalnej nieruchomości komunalnych prowadzona była niezgodnie z zasadami określonymi w przepisach Załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont – co polegało na tym, że raz w miesiącu po stronie Ma konta 226 dokonywano przeksięgowania należności długoterminowych na konto 221 w wysokości odpowiadającej ratom spłaconym przez dłużników. Jeżeli raty przypadające do zapłaty w danym roku nie zostały uregulowane przez zobowiązanego, ich wartość wykazywana była na saldzie konta 226. Powyższy sposób prowadzenia ewidencji na koncie syntetycznym 226 był nieprawidłowy, ponieważ po stronie Ma należało ewidencjonować przeniesienie należności długoterminowych do krótkoterminowych w wysokości raty należnej do zapłaty na dany rok w korespondencji z kontem 221, a wpłaty przypadające na dany rok i ewentualne zaległości i nadpłaty powinny być ewidencjonowane na koncie

221. W efekcie z danych ewidencji księgowej według stanu na 31 grudnia 2004 r. wynikało, że jednostka posiadała wyłącznie niewymagalne należności długoterminowe z tytułu ratalnej sprzedaży nieruchomości w kwocie 326.249,10 zł. Nie było to jednak zgodne ze stanem faktycznym, gdyż jak ustalono na podstawie dokumentów źródłowych na koniec 2004 r. jednostka posiadała niewymagalne należności długoterminowe w wysokości 273.595,30 zł, natomiast różnica w wysokości 52.653,80 zł dotyczyła zaległości z tytułu nieuregulowanych w terminie rat za nabyte nieruchomości komunalne. W trakcie kontroli według stanu na dzień 30 czerwca 2005 r. ustalono prawidłowe salda należności długoterminowych z tytułu należności cywilnoprawnych i dokonano odpowiednich korekt zapisów księgowych w ewidencji syntetycznej kont 226 i 221 oraz założono prawidłową ewidencję analityczną tych należności.

Oprócz opisanych wyżej nieprawidłowości w prowadzeniu kont 266 i 221 wystąpiły jeszcze niezgodności pomiędzy danymi na temat wysokości obrotów i sald ewidencji syntetycznej i analitycznej obu tych kont, powstałe na skutek błędów w zakresie prowadzenia ewidencji analitycznej należności długoterminowych z tytułu podatków lokalnych zabezpieczonych hipotecznie. Wynikało to z tego, że ewidencja syntetyczna tych należności prowadzona była prawidłowo, natomiast ewidencja analityczna nie – ponieważ dla części należności prowadzona była na odrębnych kartotekach pn. „Hipoteka” (odpowiednik analityki do konta 226) a dla pozostałych - łącznie z bieżącymi należnościami na koncie 221 na jednej kartotece kontowej w sposób niepozwalający na ustalenie wysokości poszczególnych należności. Jeśli chodzi o salda obu ww. kont na dzień 31 grudnia 2004 r., to na skutek tej nieprawidłowości według ewidencji syntetycznej konta 226 gmina posiadała należności podatkowe zabezpieczone hipotecznie w kwocie 230.436,51 zł, natomiast według ewidencji analitycznej w kwocie 57.852,50 zł oraz analogicznie saldo konta syntetycznego 221 było niższe od wynikającego z analityki o 230.436,51 zł. Obroty i salda konta 221 w ewidencji syntetycznej i analitycznej według stanu na 31 grudnia 2004 r. były ze sobą niezgodne także na skutek niewprowadzenia do ewidencji syntetycznej tego konta danych na temat należności wymagalnych (zaległości) z tytułu: czynszów najmu i dzierżawy w wysokości 16.843,26 zł i w podatku od środków transportowych w wysokości 500 zł, oraz zobowiązań wymagalnych (nadpłat) z tytułu: podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego – 732,33 zł i opłat za użytkowanie wieczyste i czynsz dzierżawny – 601,49 zł, które były zaewidencjonowane wyłącznie analitycznie. Opisane powyżej nieprawidłowości były wynikiem naruszenia art. 16 ustawy o rachunkowości, według którego ewidencja analityczna winna być prowadzona jako uszczegółowienie zapisów kont księgi głównej i być uzgodniona z zapisami i saldami kont księgi głównej.

Szczegółowa kontrola dokumentacji źródłowej w zakresie prawidłowości naliczania, ewidencjonowania i egzekwowania należności i zobowiązań cywilno-prawnych wykazała poza tym, że do ksiąg rachunkowych ewidencji analitycznej i syntetycznej rozrachunków według stanu na 31 grudnia 2004 r. nie wprowadzono w ogóle danych na temat faktycznie istniejących należności i zobowiązań wymagalnych w kwotach:

- 3.000 zł - należność z tytułu „opłaty amortyzacyjnej” od osoby fizycznej, wynikająca z umowy dzierżawy nr 45/02 z 26 lipca 2002 r. za Ośrodek Wypoczynkowy „Nad Basenem” w Lewinie Kłodzkim (należność w wysokości ogółem 9.336,08 zł została wprowadzona do ksiąg

rachunkowych ewidencji analitycznej dochodów nieprzypisanych w 2005 r. - kwota jest wyższa, ponieważ aneksem nr 6/2005 z 16 maja 2005r. z mocą wsteczną od 1 września 2004 r. zostały zmienione postanowienia w zakresie wysokości opłaty; do zakończenia kontroli odpowiedni zapis nie został jednak wprowadzony do ewidencji syntetycznej);

- 17.479,38 zł - należność z tytułu czynszu dzierżawnego od osoby fizycznej za lata 1999 – 2003 za Schronisko w Gołaczowie;
- 259.350,15 zł - kwota główna zobowiązania spornego, wynikająca z wyroku Sądu Najwyższego z 17 września 2004 r. (sygn. akt V CK 60/04) o zapłatę należności z tytułu realizacji na rzecz gminy zadania inwestycyjnego w zakresie modernizacji systemów grzewczych na podstawie umowy nr 38/99 z 25 sierpnia 1999 r. Z wyroku wynikało, że gmina została obciążona także: odsetkami wyliczonymi na dzień wydania wyroku w kwocie 78.675,47 zł, kosztami procesu i kosztami adwokackimi w kwocie ogółem 21.659,90 zł (cała zasądzona kwota została spłacona do końca marca 2005 r.).

Postępowanie takie naruszało przepisy art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należało wprowadzić wszystkie operacje gospodarcze, które miały miejsce w tym okresie.

Zobowiązania jednostki z tytułu sum depozytowych były ewidencjonowane zamiast na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” na innych kontach „Zespołu 2”, niezgodnie z ich treścią ekonomiczną. Na przykład według stanu na 31 grudnia 2004 r. - na koncie 201 „Rozrachunki z tytułu dostaw i usług” figurowała kwota 73.869,92 zł - na którą składały się zobowiązania z tytułu sum depozytowych - kaucji z umów najmu oraz depozytów z tytułu zabezpieczeń należytego wykonania umów wraz z odsetkami wynikającymi z oprocentowania rachunków bankowych lokat terminowych. Na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” kwota 14.814,60 zł dotyczyła nie nadpłat ale zobowiązań gminy z tytułu sum depozytowych - wadów przetargowych i zaliczek na poczet kosztów przygotowania do sprzedaży nieruchomości komunalnych. Postępowanie powyższe naruszało przepisy art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości, według których zdarzenia, w tym operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, oraz przepisy Załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont w zakresie zasad ewidencjonowania należności i zobowiązań na kontach 201, 221 i 240.

Na koniec 2004 r. w jednostce, na skutek nieznamomości obowiązujących przepisów przez pracowników księgowości oraz braku nadzoru ze strony Skarbnika Gminy nad ich pracą, nie przeprowadzono inwentaryzacji sald należności i zobowiązań cywilnoprawnych i podatkowych (konta analityczne 221 i 226) oraz należności i zobowiązań wobec osób fizycznych i prawnych z tytułu sum depozytowych (ewidencjonowanych na kontach 201 i 221). Obowiązek inwentaryzacji tych rozrachunków na koniec 2004 r. wynikał z przepisów art. 26 ust. 1 pkt. 3 ustawy o rachunkowości – zgodnie z którym należności i zobowiązania sporne i wątpliwe, należności i zobowiązania wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych i z tytułów publiczno-prawnych oraz inne aktywa i pasywa, podlegają inwentaryzacji na ostatni dzień roku obrotowego metodą porównania danych wynikających z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami oraz weryfikacji ich realnej wartości.

Opisane powyżej nieprawidłowości w prowadzeniu ewidencji syntetycznej i analitycznej

rozrachunków spowodowały, że księgi rachunkowe jednostki w tym zakresie nie spełniały wymogów art. 24 ustawy o rachunkowości, ponieważ były: nierzetelne, niekompletne, nieprowadzone na bieżąco, niesprawdzalne i zawierały błędy. Ponadto wszystkie sprawozdania sporządzone przez jednostkę na podstawie tych ksiąg (bilans, sprawozdania Rb – 27S, Rb-28S, Rb-Z i Rb-N) zawierały dane na temat stanu należności i zobowiązań jednostki odbiegające od rzeczywistości.

Identyczne nieprawidłowości w działaniu programu komputerowego oraz przy prowadzeniu ewidencji rozrachunków, a także przy sporządzaniu bilansu i sprawozdań budżetowych, zostały stwierdzone również w wyniku poprzedniej kontroli kompleksowej, w związku z czym w wystąpieniu pokontrolnym zalecono, aby „jednostka zapewniła prawidłowość działania stosowanych przy użyciu programów komputerowych procedur obliczeniowych tak, aby dokonane w księgach rachunkowych zapisy odzwierciedlały stan rzeczywisty oraz aby jednostka prowadziła zapisy na kontach rozrachunkowych zespołu 2 zgodnie z ich treścią ekonomiczną oraz dokonywała szczegółowych analiz zapisów na tych kontach w celu bieżącego rozliczania sald”. Pomimo, że Wójt Gminy pan Bolesław Kędzierewicz odpowiedział, że „program komputerowy został dostosowany do prawidłowej ewidencji księgowej oraz zaktualizowano i dokonano analizy sald na kontach rozrachunkowych zespołu 2”, obecna kontrola wykazała, że odpowiedź ta nie była zgodna z prawdą, a liczba obecnie stwierdzonych nieprawidłowości była znacznie większa od stwierdzonych w wyniku poprzedniej kontroli kompleksowej. W Urzędzie Gminy nie było żadnych dowodów na to, że Wójt lub Skarbnik Gminy występowali w ciągu ostatnich 4 lat do autora oprogramowania w sprawie dostosowania jego działania do wymogów obowiązujących przepisów w zakresie ewidencji rozrachunków. Co więcej Skarbnik Gminy, po zapoznaniu jej w trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej z błędami w funkcjonowaniu programu w zakresie ewidencji syntetycznej rozrachunków, mogła i powinna była przynajmniej sporządzać bilans i pozostałe sprawozdania (w których wykazuje się kwoty należności i zobowiązań) na podstawie danych wynikających z ewidencji analitycznej - tak jak robiły to inne jednostki samorządu terytorialnego posługujące się oprogramowaniem niespełniającym wymogów w zakresie ewidencji rozrachunków. Poza tym zarówno rodzaj jak i bardzo duża ilość stwierdzonych błędów w ewidencji rozrachunków świadczą o nieznanym obowiązków przepisów w zakresie rachunkowości i planów kont i to zarówno u poszczególnych pracowników księgowości prowadzących księgi rachunkowe ewidencji syntetycznej i analitycznej jak i u Skarbnika Gminy, który powinien był w ramach bieżącego nadzoru doprowadzić do ich wyeliminowania.

W zakresie egzekwowania należności cywilnoprawnych i rozliczania sum depozytowych

W okresie od 1 stycznia 2004 r. do 30 czerwca 2005 r. pracownicy księgowości nie wysyłali wezwań do zapłaty do dłużników gminy zalegających z opłatami z tytułów czynszów dzierżawnych.

Na skutek braku nadzoru nad toczącymi się postępowaniami egzekucyjnymi w zakresie należności cywilno-prawnych, prowadzonymi w imieniu gminy przez kancelarię wykonującą obsługę prawną gminy, kancelaria ta przetrzymywała na swoim rachunku bankowym dochody budżetu gminy ściągnięte od dłużników przez komorników sądowych w 2004 i I półroczu 2005 r. w kwocie ogółem 19.456,03 zł. Dopiero na wniosek kontrolujących Skarbnik Gminy wyegzekwowała od kancelarii prawniczej rozliczenie ww. kwoty i jej zwrot do budżetu 25 lipca 2005 r. Również jeszcze w trakcie

trwania kontroli strony ustaliły, że odstepują wzajemnie od naliczania odsetek za zwłokę (gmina odsetek od ww. kwoty – kancelaria odsetek za nieterminowe regulowanie przez gminę należności za obsługę prawną w okresie od października 2004 do 20 lipca 2005 r.).

Od wnoszonych po umownych terminach płatności rat cen za nabyte nieruchomości komunalne dłużnikom gminy nie naliczono i nie pobrano odsetek za zwłokę, ponieważ akty notarialne sprzedaży nieruchomości komunalnych nie zawierały postanowień w zakresie nałożenia na strony obowiązku zapłaty takich odsetek. Według przepisów art. 359 § 1 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.) od sumy pieniężnej należą się odsetki tylko wtedy, gdy wynika to z czynności prawnej albo z ustawy, natomiast zgodnie z przepisem art. 481 § 1 tej ustawy jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Wójt Gminy oraz Skarbnik Gminy umarzali i odraczali terminy płatności należności cywilnoprawnych (z tytułu czynszów dzierżawnych, „opłat amortyzacyjnych”, ratalnej sprzedaży nieruchomości komunalnych), pomimo, że Rada Gminy nie podjęła uchwały w trybie art. 34a ustawy o finansach publicznych, regulującej zasady umarzania i udzielania ulg w spłacaniu wierzytelności jednostek organizacyjnych gminy, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa, oraz wskazania organów do tego uprawnionych. Umorzenia i odroczenia były udzielane przez wysłanie do zobowiązanych pisemnych informacji „o przychyleniu się do podania dłużnika w sprawie...” oraz w formie postanowień i decyzji administracyjnych wydawanych na podstawie przepisów ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity z 2005 r., Dz. U. nr 8, poz. 60 ze zm.), pomimo, że przepisy art. 2 § 4 tej ustawy wyraźnie stanowiły, że nie ma ona zastosowania do świadczeń pieniężnych wynikających ze stosunków cywilnoprawnych.

Jednostka nie posiadała wyodrębnionego rachunku bankowego sum depozytowych, depozyty wnoszone z tytułu wadium na przetargi i jako zabezpieczenia należytego wykonania umów z tytułu zamówień publicznych oraz wadium na przetargi i zaliczki na poczet przygotowania do sprzedaży nieruchomości komunalnych przechowywane były na rachunku podstawowym budżetu i na rachunkach lokat terminowych. Postępowanie takie spowodowało wystąpienie wielu nieprawidłowości w ewidencji księgowej jednostki. Na przykład sumy z tytułu zabezpieczeń należytego wykonania umów były przechowywane na rachunkach lokat terminowych i ewidencjonowane na koncie 139, a rozrachunki z tego tytułu na koncie 201. Ponieważ sumy nie były na bieżąco rozliczane, po upływie okresu zadeklarowania lokat terminowych odsetki od nich były przekazywane przez bank na rachunek bieżący budżetu. Pomimo że odsetki faktycznie wpływały na ten rachunek, ewidencjonowane były wyłącznie jako zwiększenie zobowiązań na koncie 201, co spowodowało w ewidencji księgowej gminy niezgodność obrotów i sald na koncie 133 „Rachunek bieżący budżetu” z obrotami i saldami wynikającymi z ewidencji banku. Sumy depozytowe z tytułu wadium i zaliczek na poczet przygotowania do sprzedaży nieruchomości komunalnych były wnoszone na rachunek bieżący budżetu gminy i ewidencjonowane na koncie 133 oraz wykazywane jako zrealizowane dochody z mienia komunalnego (pomimo, że nie były nimi w rozumieniu ustaw: z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – Dz. U. Nr 203, poz. 1966 i

ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami – tekst jednolity z 2004 r. Dz. U. Nr 261, poz. 2603 ze zm.). Oprócz tego wykazywano je jednocześnie jako zobowiązania gminy z tytułu dochodów cywilnoprawnych w ewidencji analitycznej do konta 221. Gdy nieruchomość której dotyczyły została sprzedana, likwidowano rozrachunek. Ponieważ w 100% skontrolowanych operacji wpłata wadium/zaliczki na poczet kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży odbywała się w innym roku budżetowym niż data sprzedaży nieruchomości, dochody z tytułu sprzedaży mienia komunalnego danego roku były zawyżane. I tak np. zawyżenie za 2003 r. wyniosło 3.124,60 zł, za 2004 r. - 10.490 zł (z tym, że dane te dotyczą jedynie salda konta 221 wg stanu na 31 marca 2005 r.). Zgodnie z przepisami Załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości i planów kont, gromadzenie wpływów wnoszonych do gminy z tytułu sum depozytowych winno odbywać się na odrębnym rachunku bankowym sum depozytowych, operacje na tym rachunku w zakresie wniesienia depozytu i jego zwrotu bądź przelania na podstawowy rachunek budżetu w chwili zaliczenia na dochody budżetowe winny być ewidencjonowane na koncie 139 „Inne rachunki bankowe”, natomiast rozrachunki z tego tytułu na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”.

Poza nieprawidłowościami w przechowywaniu i ewidencjonowaniu sum depozytowych, stwierdzono również ich nieprawidłowe i nieterminowe rozliczanie – co było spowodowane brakiem wewnętrznych uregulowań w zakresie obiegu dokumentów związanych z rozliczaniem depozytów, oraz brakiem nadzoru ze strony Skarbnika Gminy nad czynnościami wykonywanymi w tym zakresie przez pracowników Urzędu Gminy. W przypadku depozytów z tytułu należytego zabezpieczenia umów, ich nieterminowe rozliczanie spowodowane było m.in.: nieprawidłowymi zapisami i/lub brakami zapisów w umowach na temat zasad podziału i zwrotu zabezpieczeń; niewydawaniem przez Wójta Gminy dyspozycji co do potrącenia z zabezpieczeń kosztów usuwania przez gminę usterek w wykonanych robotach budowlanych na koszt wykonawców; zaginięciem dokumentów źródłowych, pozwalających na ustalenie czego dotyczył depozyt i podjęcie decyzji w jaki sposób i kiedy powinien zostać zlikwidowany. Analiza salda depozytów z tytułu wadium i zaliczek wniesionych na poczet sprzedaży nieruchomości komunalnych na dzień 30 czerwca 2005 r., wynoszącego 14.814,60 zł wykazała, że było ono nierealne, ponieważ składały się na nie sumy, które zgodnie z obowiązującymi przepisami winny zostać już zwrócone lub zaliczone na dochody budżetowe tj.: kwota 8.500 zł - winna zostać wykazana jako dochody ze sprzedaży mienia komunalnego osiągnięte w I półroczu 2005 r. (ponieważ w tym okresie nieruchomości, których dotyczyły zostały zbyte); kwota 1.490 zł wniesiona jako wadium na przetarg, który był wyznaczony na 30 grudnia 2004 r. ale się nie odbył winna być zwrócona niezwłocznie (została zwrócona dopiero w trakcie kontroli dnia 14 lipca 2005 r.). Co do pozostałej kwoty 4.824,60 zł – dotyczącej sum wniesionych jako zaliczki na poczet przygotowania do sprzedaży nieruchomości komunalnych w latach 1995 – 2004, Wójt Gminy po przeanalizowaniu poszczególnych przypadków powinien podjąć decyzję o zastosowaniu przepisu § 2 Zarządzenia nr 37/133/03 z 24 listopada 2003 r. w sprawie pobierania zaliczek na wycenę nieruchomości przy sprzedaży nieruchomości stanowiących własność gminy Lewin Kłodzki, stanowiącego, że „zaliczka nie podlega zwrotowi w przypadku rezygnacji wnioskodawcy z nabycia nieruchomości, jeżeli Gmina poniosła koszty związane z przygotowaniem nieruchomości do sprzedaży”. Konieczność dokonania tej analizy i podjęcia decyzji wynika z faktu zmiany z dniem

22 września 2004 r. przepisów art. 156 ust. 3 i 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami, według których ”operat szacunkowy może być wykorzystany do celu, dla którego został sporządzony, przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia. Operat może być wykorzystywany po upływie tego okresu, po potwierdzeniu jego aktualności przez rzeczoznawcę majątkowego. Potwierdzenie aktualności operatu następuje poprzez umieszczenie stosownej klauzuli w operacie szacunkowym przez rzeczoznawcę, który go sporządził.”

Opisane powyżej nieprawidłowości świadczą o niewykonaniu zalecenia wydanego po poprzedniej kontroli kompleksowej jednostki dotyczącego „prowadzenia zapisów na kontach rozrachunkowych zespołu „2” zgodnie z ich treścią ekonomiczną oraz dokonywanie szczegółowej analizy zapisów na tych kontach, w celu bieżącego rozliczania sald”. Pomimo, że Wójt Gminy pan Bolesław Kędzierewicz poinformował, że „zaktualizowano i dokonano analizy sald na kontach rozrachunkowych zespołu 2” nieprawidłowości w ich prowadzeniu i rozliczaniu wykazanych na nich sald nadal występują i to w dużo większym zakresie niż poprzednio.

W zakresie regulowania zobowiązań oraz długu publicznego

Urząd Gminy oraz Komunalny Zakład Budżetowy w księgach rachunkowych i sprawozdawczości wykazywały odsetki naliczone i zapłacone w związku z nieterminowym regulowaniem zobowiązań tych jednostek w § 461 „Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego” zamiast zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów (Dz. U. Nr 68, poz. 634 ze zm.) oraz Załącznika nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z 20 września 2004 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów, rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 209, poz. 2132 ze zm.) w § 458 „Pozostałe odsetki”. W złożonym do Urzędu Gminy sprawozdaniu Rb-30 według stanu na 31 grudnia 2004 r., do § 461 Komunalny Zakład Budżetowy zaliczył odsetki za nieterminową płatność faktur za dostawy gazu, energii i za usługi telekomunikacyjne w kwocie 4.972,96 zł oraz odsetki za nieterminowe odprowadzanie składek na ZUS w kwocie 1.407.81 zł. Pomimo, że w części opisowej do tego sprawozdania Kierownik Zakładu i Główna Księgowa Zakładu poinformowali, że “rozchody § 461 stanowią zapłacone odsetki” Skarbnik Gminy nie zakwestionowała prawidłowości sprawozdania i nie zażądała ani dokumentów źródłowych, ani wyjaśnień koniecznych do ustalenia jego prawidłowości merytorycznej. W 2005 r. § 461 wystąpił także w sprawozdaniu Rb-28 zbiorczym gminy za I kwartał 2005r. w dziale 750 rozdziale 75023 – gdzie wykazano wykonane wydatki w kwocie 423.692 zł. Wynikały one z uregulowania w marcu 2005 r. należności zasądzonych wyrokiem Sądu Najwyższego z 17 września 2004 r. (sygn. akt V CK 60/04) o zapłatę należności z tytułu realizacji na rzecz gminy zadania inwestycyjnego w zakresie modernizacji systemów grzewczych w kwocie 259.350,15 zł, wraz z zasądzonymi w wysokości na dzień wydania wyroku: odsetkami w kwocie 78.675,47 zł, kosztami procesu i kosztami adwokackimi w kwocie ogółem 21.659,90 zł. Pomimo, że zobowiązanie to zostało spłacone w marcu 2005 r., w jednostce na dzień kontroli (tj. 2 września 2005 r.) nie było żadnych dokumentów, z których wynikałby ostateczny podział zapłaconej kwoty w zakresie odsetek (które były nadal naliczane od następnego dnia po wydaniu wyroku do dnia

zapłaty) oraz kosztów egzekucyjnych.

Sprawozdania jednostkowe i zbiorcze w zakresie długu publicznego (Rb-Z i Rb-N) oraz w zakresie zobowiązań wymagalnych i niewymagalnych (Rb-28S) były sporządzane z naruszeniem zasad określonych w rozdziałach 6 i 7 Załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Naruszenia te polegały na:

- wykazaniu w nich kwot należności i zobowiązań niewymagalnych;
- niewykazaniu pozostałych wymagalnych zobowiązań z tytułu nadpłat w podatkach i opłatach lokalnych oraz w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego;
- wykazaniu jako należności z tytułu podatków i opłat lokalnych; kwoty będącej persaldem należności i zobowiązań zamiast kwoty faktycznych zobowiązań;
- niewykazaniu należności wymagalnych z tytułu sprzedaży nieruchomości komunalnych oraz z tytułu zaległości w czynszach dzierżawnych;
- wykazaniu całości należności i zobowiązań jako należności i zobowiązań wobec sektora finansów publicznych (przy jednoczesnym nieprawidłowym zaliczaniu ich do poszczególnych grup sprawozdawczych), gdy faktycznie jednostki posiadały należności i zobowiązania wobec różnych podmiotów i z sektora publicznego i spoza niego.

Wszystkie te nieprawidłowości powstały na skutek nieznamomości przepisów dotyczących zasad sporządzania sprawozdań oraz niedostosowania ksiąg rachunkowych poszczególnych jednostek organizacyjnych gminy (w tym Urzędu Gminy) do potrzeb sprawozdawczości z zakresu długu publicznego (co przejawiało się na przykład: nieoznaczeniem czy dłużnicy/wierzyciele należą do sektora finansów publicznych, a jeśli tak to do której z trzech grup sprawozdawczych, a także nieoznaczeniem i/lub nieprawidłowym oznaczeniem terminów płatności należności i zobowiązań). Według art. 24 ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe jednostki winny być uporządkowane według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań. W efekcie tych wszystkich nieprawidłowości, ani na podstawie danych z ksiąg rachunkowych ani na podstawie sprawozdawczości jednostki nie było możliwe ustalenie w trakcie kontroli rzeczywistej wielkości długu publicznego Gminy Lewin Kłodzki.

W zakresie realizacji dochodów budżetowych

Organ podatkowy w stosunku do osób prawnych i fizycznych opłacających na rzecz gminy podatek od nieruchomości nie wykonywał na bieżąco obowiązków określonych w art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa. tj. nie badał składanych przez te osoby deklaracji podatkowych/informacji o nieruchomościach pod kątem ich poprawności formalnej oraz nie ustalał stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności tych deklaracji z przedstawionymi dokumentami. W efekcie u 7. z 10. skontrolowanych osób prawnych (przy wielkości próby 90% podatników) oraz 4. z 60. skontrolowanych osób fizycznych stwierdzono niezgodności występujące pomiędzy zadeklarowanymi przez nich w latach 2004 – 2005 powierzchniami i rodzajami gruntów a danymi na ten temat wykazanymi w ewidencji geodezyjnej prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Kłodzku. Poza tym, wystąpiły również różnice w podstawach opodatkowania wykazywanych przez podatników w stosunku do deklaracji/informacji za poprzedni okres, których przyczyny nie zostały przez podatników

objaśnione. Zgodnie z przepisami art. 21 ust. 1 ustawy z 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity z 2000 r. Dz. U. Nr 100, poz. 1086 ze zm.), podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków. Na wniosek inspektorów kontroli organ podatkowy wszczął we wszystkich tych sprawach w dniach 5 i 6 września postępowania wyjaśniające w trybie art. 274 ustawy Ordynacja podatkowa. Do zakończenia kontroli zostało zakończone jedno postępowanie w sprawie osoby prawnej (podatnika nr 522) – na skutek którego dokonano odpisu zawyżonego podatku od nieruchomości za 2004 r. w kwocie 74,40 zł oraz 3 postępowania wobec osób fizycznych (podatnicy o nr 289, 296 i 274) – w ich wyniku odpisano zawyżony podatek za lata 2004/2005 w kwocie ogółem 71,50 zł oraz przypisano zaniżony podatek za ten sam okres w kwocie 1.383,80 zł. Ponieważ w pozostałych przypadkach podatnicy nie przedłożyli ani wyjaśnień ani korekt deklaracji podatkowych (pomimo upływu 7 dniowego terminu wyznaczonego im na to przez organ podatkowy), w trakcie kontroli nie było możliwe ustalenie ani rodzaju ewentualnych nieprawidłowości ani ich skutków finansowych.

W okresie od 1 stycznia 2004 do końca I kwartału 2005 r. organ podatkowy nie przeprowadził u podatników ani jednej kontroli w trybie i na zasadach przewidzianych w przepisach art. 281 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którymi organ pierwszej instancji przeprowadza kontrole u podatników aby sprawdzić czy wywiązują się oni z obowiązków wynikających z przepisów prawa.

Kwota 33.604 zł, stanowiąca 20% salda zaległości na koniec 2004 r. w podatku od nieruchomości od osób prawnych, nie została objęta tytułami wykonawczymi aż do czasu zakończenia kontroli, mimo że zgodnie z przepisami § 2 i 6 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.) wierzyciel jest zobowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych. Jeśli nie zostaną one opłacone pomimo upływu terminu, winien wszcząć postępowanie egzekucyjne – tj. sporządzić tytuł wykonawczy i niezwłocznie skierować go do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego.

Organ podatkowy nie przeprowadzał bieżącej analizy kont podatkowych i nie likwidował na bieżąco nadpłat występujących na kontach podatkowych, pomimo obowiązku wynikającego z art. 74a oraz art. 76 ustawy Ordynacja podatkowa – według których powinien określić wysokość nadpłat w drodze decyzji oraz z urzędu zaliczyć je na poczet zaległości lub bieżących należności podatkowych – a w razie ich braku winien je z urzędu zwrócić podatnikom (chyba, że złożą oni wnioski o zaliczenie nadpłat na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych). W efekcie tego w 2005 r. na kontach podatników, których obowiązki podatkowe na rzecz gminy całkowicie wygasły, figurowały nadpłaty pochodzące z lat 2000 – 2003.

W 2005 r. decyzje wymiarowe na podatki rolne, leśny i od nieruchomości były doręczane przez bezrobotnych, odbywających w Urzędzie Gminy staż na podstawie umów o odbywanie stażu bez nawiązania stosunku pracy, zawartych z Powiatowym Urzędem Pracy w Kłodzku. Osoby te nie otrzymały odrębnego upoważnienia do doręczania pism i decyzji w sprawach podatkowych, pomimo, że przepisy art. 144 ustawy Ordynacja podatkowa stanowią, że organ podatkowy doręcza pisma za pokwitowaniem przez pocztę, swoich pracowników lub przez upoważnione osoby.

Odbiór przez adresatów decyzji doręczanych przez ww. osoby został potwierdzony niezgodnie

z przepisami art. 152 ustawy Ordynacja podatkowa, ponieważ ani odbierający ani doręczający pisma nie wskazali na pokwitowaniach odbioru dat ich doręczenia.

W toku załatwiania przez organ podatkowy spraw związanych z umarzaniem, odraczaniem i rozkładaniem na raty podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od środków transportowych, doszło do bardzo licznych naruszeń przepisów ustawowych. Polegały one między innymi na przewlekłości załatwiania spraw – zgodnie z przepisami art. 139 ustawy Ordynacja podatkowa sprawy wymagające przeprowadzenia postępowania dowodowego powinny być załatwione w ciągu 1. miesiąca, sprawy szczególnie skomplikowane w ciągu 2 miesięcy. W jednostce regułą było załatwianie spraw w ciągu 2. miesięcy, pomimo, że nie były one sprawami szczególnie skomplikowanymi, poza tym występowały także przypadki, gdy sprawy były załatwiane dopiero po upływie 2. miesięcy od daty wszczęcia postępowania. W decyzjach podawano nieprecyzyjne rozstrzygnięcia - np. nie wskazywano czego dotyczy decyzja - jakiego podatku, za jaki okres, które raty są odraczane itp., a także posługiwano się zbiorczymi terminami „zobowiązania”, „podatek” w przypadkach umarzania i odraczania zaległości obejmujących łącznie podatki oraz należności cywilnoprawne. Poza tym podawano w nich błędne lub niepełne podstawy prawne – na przykład w decyzjach dotyczących odroczeń terminów płatności podatków podawano podstawy dotyczące umorzenia podatków; w decyzjach dotyczących łącznie odroczenia terminów płatności podatków oraz zaległości podatkowych nie podawano żadnej podstawy prawnej; w decyzjach dotyczących przedsiębiorców nie podawano przepisów dotyczących udzielania pomocy publicznej. Treść uzasadnień prawnych nie odpowiadała rozstrzygnięciom, ponieważ w decyzjach o odroczeniu terminów płatności podatków wpisywano, że: „zgodnie z art. 48 ustawy Ordynacja podatkowa w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym organ podatkowy może umorzyć w całości lub części zaległości podatkowe lub odsetki za zwłokę”. Uzasadnienia faktyczne decyzji odmownych nie zawierały wskazania faktów, które organ podatkowy uznał za udowodnione, dowodów którym dał wiarę oraz innych dowodów którym odmówił wiarygodności. Wszystkie te nieprawidłowości stanowiły naruszenie obowiązujących przepisów art. 210 ustawy Ordynacja podatkowa.

Decyzje w sprawach odroczenia terminu płatności podatków były wydawane przez Skarbnika Gminy, pomimo, że nie została ona do tego upoważniona przez Wójta Gminy. Zgodnie z przepisami art. 13 § 1 pkt. 1 ustawy Ordynacja podatkowa organem podatkowym uprawnionym do wydawania decyzji w sprawach podatkowych jest Wójt, a inni pracownicy kierowanej przez niego jednostki organizacyjnej mogą załatwiać te sprawy tylko w zakresie określonym przez niego w pisemnym upoważnieniu wydanym na podstawie art. 143 § 1 tej ustawy.

W jednostce nie przestrzegano przepisów dotyczących pobierania opłat skarbowych od podań. W kontrolowanym okresie nie pobrano opłat skarbowych w kwocie ogółem 115 zł od 23 podań w sprawie umorzenia i odroczenia płatności należności cywilnoprawnych oraz odroczenia terminu płatności podatku od środków transportowych, pomimo, że podlegały one tym opłatom zgodnie z przepisami art. 1 ust. 1 pkt. 1 lit. a) ustawy z 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 86, poz. 960 ze zm.). Poza tym na podaniach nie podlegających opłatom skarbowym (w sprawach załatwianych w trybie ustawy o gospodarce nieruchomościami) oraz zwolnionych z tych opłat

(w sprawach umorzenia należności, do których mają zastosowanie przepisy ustawy Ordynacja podatkowa oraz w sprawach odroczenia terminów płatności podatków rolnego, leśnego i od nieruchomości na okres do 6 miesięcy) nie dokonywano adnotacji o podstawie prawnej zwolnienia z opłaty, pomimo obowiązku jej zamieszczenia wynikającego z przepisów § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów 25 grudnia 2000 r. w sprawie sposobu pobierania, zapłaty i zwrotu opłaty skarbowej oraz sposobu prowadzenia rejestrów tej opłaty (Dz. U. 110, poz. 1176 ze zm.). Pracownicy Urzędu Gminy nie przestrzegali także przepisów § 8 ww. rozporządzenia, ponieważ bądź to w ogóle nie kasowali znaków opłaty skarbowej naklejonych na podaniach, bądź też tylko przekreślali je na krzyż, podczas gdy powinni byli je każdorazowo kasować poprzez przekreślenie ich na krzyż, tak aby końce kresek przechodziły na papier na którym zostały one naklejone oraz zamieszczenie na znakach daty ich skasowania, a obok sumy na jaką znaki skasowano oraz swojego podpisu.

W postępowaniach administracyjnych związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych stwierdzono bardzo liczne naruszenia obowiązującego prawa występujące na każdym etapie postępowania, począwszy od złożenia wniosków, poprzez tryb wydawania decyzji aż po naruszenia przepisów w zakresie składania oświadczeń o wysokości obrotów i nieterminowe regulowanie płatności. Naruszenia te polegały na tym, że:

- wydano zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych pomimo, że strona nie złożyła w tej sprawie pisemnego wniosku, wymaganego na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity z 2002 r. Dz. U. Nr 147, poz. 1231 ze zm.);
- wydawano decyzje zezwalające na sprzedaż napojów alkoholowych pomimo niezłożenia przez strony wraz z podaniami dokumentacji wymaganej przepisami art. 18 ust. 6 pkt. 3 i 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości tj: decyzji właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego potwierdzającego spełnianie warunków sanitarnych przez punkt sprzedaży oraz pisemnej zgody właścicieli (użytkowników, zarządców lub administratorów) budynków mieszkalnych, w których zlokalizowane były punkty sprzedaży. Zgodnie z przepisami art. 64 § 2 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity z 2000 r. Dz. U. nr 98, poz. 1071 ze zm.), jeżeli podania nie czyniły zadość wymaganiom ustalonym w przepisach prawa, należało wezwać strony do usunięcia tych braków w terminie 7 dni z pouczeniem, że nieusunięcie braków spowoduje pozostawienie podań bez rozpatrzenia;
- na żadnym ze skontrolowanych zezwoleń, wydawanych w formie decyzji administracyjnych, nie podano daty jego wydania, wbrew przepisom art. 107 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego. Także na żadnym ze skontrolowanych zezwoleń strony nie potwierdziły daty ich doręczenia, wbrew przepisowi art. 46 Kpa (w związku z tymi dwiema nieprawidłowościami nie była możliwa kontrola terminowości załatwiania spraw);
- czynności przy załatwianiu sprawy wydania zezwolenia nr II/58/A/61/04 wykonywała Inspektor ds. ochrony środowiska, pomimo, że to ona sama jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą zarejestrowaną pod nr 285/04 ubiegała się we własnym imieniu i na własny rachunek o wydanie tego zezwolenia. Zgodnie z przepisami art. 24 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego pracownik organu administracji publicznej podlega wyłączeniu od udziału

w sprawie, w której jest stroną;

- nie była prowadzona kontrola wywiązywania się przez strony korzystające z zezwoleń z obowiązków przedkładania oświadczeń o wysokości obrotów za rok poprzedni oraz z terminowego wnoszenia opłat za korzystanie z zezwoleń (określonych przepisami art. 11¹ ust. 4 i 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości), w efekcie czego Wójt Gminy nie wydał decyzji o stwierdzeniu wygaśnięcia zezwoleń w trybie art. 18 ust. 12 pkt. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości. W 2004 r. i 2005 r. na skutek niewywiązania się przez strony z ustawowych obowiązków powinny zostać wydane decyzje stwierdzające wygaśnięcie: 3. zezwoleń obowiązujących w okresie od 1 stycznia 2004 r. do 31 grudnia 2005 r. wydanych dla GS „Samopomoc Chłopska” w Jeleniowie dla punktu sprzedaży „Sklep nr 1 w Lewinie Kłodzkim” (podmiot ten nie złożył oświadczenia o wysokości obrotów za rok 2003, pomimo, że prowadził w tym punkcie sprzedaż na podstawie zezwoleń wydanych w roku 2001 oraz nie wniósł trzeciej raty opłaty za korzystanie z zezwoleń w 2004 r. w kwocie 1.050 zł); 2. zezwoleń obowiązujących w okresie od 1 stycznia 2004 r. do 31 grudnia 2005r., wydanych dla „Ewa” S.C. - Sklep spożywczy Pl. Kościuszki 5 w Lewinie Kłodzkim (podmiot nie złożył oświadczenia o wysokości obrotów za rok 2004 za sprzedaż napojów alkoholowych objętych tymi zezwoleniami pomimo, że prowadził w tym punkcie ich sprzedaż); 3. zezwoleń obowiązujących w okresie od 1 stycznia 2004 r. do 31 grudnia 2008 r. wydanych dla „Kawiarnia-Sklep ogólnospożywczy” Pl. Kościuszki 8 w Lewinie Kłodzkim (podmiot wniósł I ratę opłaty za korzystanie z zezwoleń w 2005 r. w wysokości 350 zł, gdy zgodnie z przepisami powinien wnieść 525 zł).

W programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2003 – 2005 zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostały określone w tak nieprecyzyjny sposób, że w trakcie kontroli nie było możliwe ustalenie prawidłowości ustalania i wypłacania tych wynagrodzeń za miesiące, w których posiedzenia komisji się nie odbywały.

W 2004 r. ze środków przeznaczonych na realizację gminnego programu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi przyznawano i wypłacano środki dla jednostek sektora finansów publicznych i jednostek spoza tego sektora niezgodnie z obowiązującymi przepisami ustawowymi. Dofinansowanie z budżetu gminy otrzymały w tym okresie dwie gminne jednostki budżetowe - Gminna Biblioteka Publiczna w Lewinie Kłodzkim oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lewinie Kłodzkim oraz podmioty spoza sektora finansów publicznych: Caritas Archidiecezji Wrocławskiej, Polski Związek Hokeja na Trawie w Poznaniu, Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca ZHP w Kłodzku, Ochotnicza Straż Pożarna w Lewinie Kłodzkim, Uczniowski Klub Sportowy w Lewinie Kłodzkim. Środki dla gminnych jednostek budżetowych oraz Ochotniczej Straży Pożarnej zostały przyznane na podstawie wniosków złożonych w Urzędzie Gminy przez te podmioty, natomiast pozostałe podmioty otrzymały dotacje na podstawie wniosków złożonych przez jednostki budżetowe Gminy Lewin Kłodzki - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Zespół Szkolno - Przedszkolny. Finansowanie odbywało się na dwa sposoby - Ochotnicza Straż Pożarna, Gminna Biblioteka Publiczna, Uczniowski Klub Sportowy oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny przedłożyły rachunki za zakup materiałów i usług wystawiane przez bezpośredniego wykonawcę na Urząd Gminy w Lewinie

Kłodzkim, natomiast pozostałe podmioty otrzymały środki poleceniami przelewu wyłącznie na podstawie zatwierdzonych wniosków o przyznanie dotacji. Wydatki z powyższych tytułów niezależnie od sposobu finansowania klasyfikowane były do § 4210 i 4300. Z żadnym z ww. podmiotów nie zawarto umów o realizację zadań w zakresie profilaktyki antyalkoholowej, a Caritas, ZHP i Polski Związek Hokeja na Trawie nie przedłożyły nawet sprawozdań z realizacji zadań ani rozliczeń finansowych.

Zgodnie z przepisami art. 9 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 r., Dz. U. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) w celu wykonywania zadań gmina może tworzyć jednostki organizacyjne a także zawierać umowy z innymi podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi. Według postanowień art. 118 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2004 r.) zlecenie zadań publicznych do realizacji i udzielanie dotacji podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych i nie działającym w celu osiągnięcia zysku winno odbywać się zgodnie z przepisami ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 ze zm.). W kontrolowanym okresie to jest do dnia 1 czerwca 2004 r. na podstawie art. 23 ust. 1a ustawy z 24 kwietnia 2003 r. Przepisy wprowadzające ustawę o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 874 ze zm.), jednostki samorządu terytorialnego mogły zlecać realizację ww. zadań publicznych w trybie określonym w uchwale wydanej na podstawie art. 118 ust. 3 ustawy o finansach publicznych w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2003r. Gmina Lewin Kłodzki nie stosowała jednak przy finansowaniu zadań z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi ani przepisów ustawy o pożytku publicznym ani przepisów uchwały Rady Gminy nr XXX/223/01 z 28 czerwca 2001 r. w sprawie: trybu postępowania o udzielenie dotacji z budżetu gminy dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku, sposobu jej rozliczenia oraz kontroli wykonania zadań przyjętych do realizacji.

W zakresie zaciągania zobowiązań i dokonywania wydatków

W roku 2004 Wójt Gminy przekroczył upoważnienie do zaciągania zobowiązań obciążających budżet o kwotę 11.691 zł, czym naruszył przepisy art. 29 ust. 6 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania do wysokości wynikającej z planu wydatków jednostki, a kierownik jednostki budżetowej jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 132 ww. ustawy, może w celu realizacji zadań zaciągać zobowiązania pieniężne do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki. Ponieważ Rada Gminy nie udzieliła Wójtowi upoważnienia do samodzielnego zaciągania zobowiązań obciążających budżet w trybie art. 60 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, Wójt nie miał uprawnień do zaciągania zobowiązań w wysokości wyższej niż przewidywał to plan.

W Urzędzie Gminy nie wprowadzono regulaminu premiowania pracowników obsługi i nie utworzono funduszu premiowego dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach pomocniczych i obsługi, którego wprowadzenie – zgodnie z § 16 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie wynagradzania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin – było wymagane, gdyż faktycznie premie takie były wypłacane. W trakcie kontroli Zarządzeniem

wewnętrzny nr 9/05 Wójt Gminy wprowadził Regulamin premiowania pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Lewin Kłodzki na stanowiskach pomocniczych i obsługi.

Rachunki kosztów podróży służbowych odbywanych na terenie kraju były sporządzane i rozliczane niezgodnie z zasadami określonymi w przepisach § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. nr 236, poz. 1990 ze zm.), ponieważ: nie określano miejsca, do którego osoba delegowana miała się udać; nie określano czasu trwania delegacji; podróże odbywano w innych terminach niż te wyznaczone przez pracodawcę. W rachunku kosztów podróży odbywanej poza granicami kraju nie wpisano godzin przekroczenia granic kraju, wbrew wymaganiam § 3 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.), co uniemożliwiało skontrolowanie prawidłowości naliczenia wypłaconych należności (diety). Wydatków z tytułu podróży zagranicznych w budżecie nie wykazano, mimo że w trakcie roku budżetowego były na to zapewnione środki. Na skutek pomyłki wydatek powyższy został zaklasyfikowany do § 4410 „Krajowe podróże służbowe” zamiast zgodnie z Załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów (Dz. U. nr 68, poz. 634 ze zm.) do § 4420.

Kontrola rozliczania ryczałtów miesięcznych za przyznany Wójtowi limit kilometrów na przejazdy lokalne, wykazała, że w oświadczeniach będących podstawą do sporządzenia list płac ryczałtów Wójt nieprawidłowo wpisywał liczbę dni nieobecności w pracy. Na przykład nie odliczał dni w czasie których przebywał w podróżach służbowych trwających powyżej 8 godzin lub odliczał więcej dni niż wynikało to z udokumentowanych nieobecności, co było niezgodne z przepisami § 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów nie będących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 ze zm.). W trakcie trwania kontroli rozliczono wypłaty z tytułu ryczałtów za okres od 1 stycznia 2004 do 31 marca 2005 r. i potrącono Wójtowi nienależnie pobrane ryczałty w wysokości 55,88 zł.

W rozliczaniu wydatków związanych z użytkowaniem pojazdów służbowych Urzędu Miasta wystąpiło szereg nieprawidłowości, polegających na: określaniu stanu paliwa przy zdaniu karty drogowej w ilości innej niż wynikałoby to ze stanu początkowego paliwa i ilości paliwa zużytego, nierzeczywistym wykazywaniu stanu licznika, braku ciągłości stanu licznika pomiędzy kolejnymi kartami, rozliczaniu paliwa w ilości wyższej niż wynikałoby to z norm zużycia paliwa za przejechane kilometry liczone wg wskazań licznika, poprawianiu stanu licznika przejechanych kilometrów poprzez zamazywanie korektorem danych pierwotnych i wpisywaniu nowych oraz poprawianiu pojedynczych cyfr. Rodzaj i ilość błędów, które wynikały z braku systematyczności w sporządzaniu kart drogowych i braku kontroli merytorycznej, spowodowały, że w ostatecznym rozrachunku – przy kontroli zużycia paliwa za okres od 1 stycznia 2004 r. do 16 czerwca 2005 r. – wykazano przepał w wysokości 23,63 l.

Wszystkie te błędy powstały na skutek nieznamomości zasad związanych z dokumentowaniem i rozliczaniem gospodarki materiałowej przez Inspektora ds. ochrony środowiska, który był zobowiązany do sprawowania kontroli merytorycznej wydatków związanych z zakupami paliwa.

Na skutek nieokreślenia w przepisach wewnętrznych jednostki osób odpowiedzialnych za kontrolę merytoryczną wydatków z tytułu diet radnych, w kontrolowanym okresie doszło do uszczuplenia środków gminy o 604 zł, ponieważ diety wypłacano nieprawidłowo potrącając kwoty z tytułu nieobecności, spóźnień i nieusprawiedliwionego opuszczania posiedzeń Sesji Rady Gminy i posiedzeń Komisji Rady Gminy (wbrew postanowieniom uchwały Rady nr III/29/02 z 30 grudnia 2002 r. ze zm.) oraz wypłacono dodatkową jednorazową dietę jednemu z radnych na podstawie uchwały Rady Gminy nr XXVI/160/04 z dnia 30 czerwca 2004 r., która przez Wojewodę Dolnośląskiego została uznana za nieważną z powody rażącego naruszenia prawa. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że jednej z radnych nie potrącono z diety kwoty z tytułu nieobecności na posiedzeniu Komisji Rewizyjnej, mimo, że w dokumentacji znajdowały się dwie listy obecności z rzeczzonego posiedzenia; na oryginale figurował podpis radnej na dowód obecności na posiedzeniu, a na kserokopii podpisu nie było. Wypłacając dietę nie uczyniono nic, by sprawę wyjaśnić.

Na koniec 2004 r. Skarbnik Gminy nie skorygowała odpisu podstawowego na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych za ten rok w trybie określonym w przepisach § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 14 marca 1994 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. Nr 43, poz. 168 ze zm.), co spowodowało zaniżenie należnego odpisu o 1.565,28 zł.

W 2004 r. z ZFŚS wypłacono wszystkim pracownikom Urzędu Gminy tzw. „świadczenia urlopowe” w wysokości wyższej niż określona w § 5 ust. 2 pkt 1 Regulaminu. Zgodnie z nim powinny one wynieść 19% odpisu podstawowego czyli 132 zł, natomiast faktycznie wypłacono po 400 zł. Ogółem nienależnie wypłacone z tego tytułu świadczenia wyniosły 3.752 zł.

Na skutek nieprawidłowego obiegu i rejestracji aktów wewnętrznych wydawanych przez kierownika jednostki, a dotyczących zasad gospodarowania ZFŚS, w jednostce pobierano oprocentowanie od udzielonych pożyczek mieszkaniowych niezgodnie z zasadami wynikającymi z regulaminów gospodarowania zakładowym funduszem świadczeń socjalnych i zawartych umów. Na przykład w roku 2002 odsetki pobierano w wysokości 5%, mimo że regulamin nie przewidywał oprocentowania pożyczek; w latach 2003 - 2004 zgodnie z obowiązującym wówczas regulaminem, odsetek nie pobierano ale w zawartych umowach zawarto zapisy o oprocentowaniu w wysokości 5%; w roku 2005 odsetki pobierano w wysokości 1,5% mimo, że zgodnie z regulaminem oprocentowanie nie było ustalone. Skutkiem finansowym nieprawidłowości była nadpłata środków do Funduszu w kwocie 875,70 zł.

Wykonanie usługi polegającej na dostawie i wdrożeniu Programu FINN8SQL GMINA Wójt powierzył firmie LTC sp. z o. o. umową nr 19/03 z dnia 10 czerwca 2003 r., ta z kolei upoważniła w dniu 9 września 2003 r. do realizacji umowy firmę „VOLVOX”. Tymczasem z analizy dokumentów rozliczeniowych usługi wynika, że faktura za wykonanie tej usługi nr 822 z dnia 1 sierpnia 2003 r., została wystawiona przez firmę „VOLVOX”, a więc ponad miesiąc wcześniej niż LTC sp. z o.o. przeniosła prawa i obowiązki wynikające z zawartej umowy na firmę „VOLVOX”. W opisie

merytorycznym Sekretarz Gminy potwierdziła, że ww. dokument był zgodny z umową nr 19/03, co oczywiście nie było prawdą, ponieważ w tym czasie nie zachodziła zgodność podmiotowa kontrahenta umownego i wykonującego usługę. Ponadto pozostałe faktury o numerach 194, 195, 819 i 822, wystawione przez firmę „VOLVOX” były obarczone co najmniej dwoma niżej wymienionymi błędami:

- brak numerów NIP odbiorcy, co naruszało § 35 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 marca 2002 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. nr 27 poz. 268 ze zm.);
- brak podpisów osób uprawnionych do wystawiania i odbioru faktur VAT, co było niezgodne z § 35 ust. 1 pkt 13 ww. rozporządzenia; brak podpisu osoby odbierającej fakturę był możliwy jedynie w sytuacji, gdy odbiorca wystawił stosowne oświadczenie na podstawie § 35 ust. 8 ww. rozporządzenia, a takiego nie wystawiono przy dokumentach 194 i 195;
- brak oznaczeń czy faktury były dokumentem oryginalnym czy kopią, co było niezgodne z § 48 ust. 2 ww. rozporządzenia;
- faktury wpływały do Urzędu Gminy drogą pocztową, ale nie oznaczano ich datą wpływu i nie odnotowywano tego faktu w książce korespondencyjnej, co miało wpływ na trudności w określeniu terminu płatności, który zgodnie z umową wynosił „X dni od dnia otrzymania faktury”.

Każdy z tych dokumentów został zapłacony z opóźnieniem, które oscylowało od 168 dni do 396 dni (termin płatności ustalono na podstawie dat sprawdzenia pod względem formalnym lub merytorycznym), co naruszało przepisy art. 28 ust. 3 pkt. 3 ustawy o finansach publicznych.

Przy realizacji usług w zakresie „Konserwacji oświetlenia ulicznego Gminy Lewin Kłodzki” w latach 2001 - 2004 na skutek zaniedbań w wypełnianiu obowiązków przez pracowników Urzędu Gminy dopuszczono do powstania następujących nieprawidłowości:

- zawarcia umowy o realizację ww. usług nr 7/00 z 1 marca 2001 r. na okres 3 lat i 10 miesięcy, co było niezgodne z art. 73 ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (tekst jednolity z 2002 r., Dz. U. nr 72 poz. 664 ze zm.), który mówił, że umowa mogła być zawarta na okres do lat 3;
- wysokość wynagrodzenia wynosiła 5,20 zł brutto za każdy punkt oświetlenia, ale ani w dokumentacji przetargowej, ani w umowie nie określono ile tych punktów było;
- rachunki za realizację usługi były niezgodne z zawartą umową ponieważ wykonawca rozliczał jeden punkt oświetlenia w kwocie 5,564 zł brutto;
- wykonawca przyjął, iż konserwował 195 punktów świetlnych przez cały okres obowiązywania umowy, ale faktycznie nie wiadomo czy dane te są prawdziwe, ponieważ z zestawienia danych dotyczących oświetlenia dróg publicznych wg stanu na dzień 1 stycznia 2002 r. sporządzonego dla Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu wynika, że tych punktów było 217; nie wiadomo również jaka ilość punktów świetlnych była konserwowana, bo tego nie określono w umowie;
- umowa zobowiązywała obie strony do rocznej inwentaryzacji lamp i przeglądu stanu technicznego oświetlenia ulicznego, co ani razu nie zostało wykonane.

Wojewódzkie Biuro Projektów w Kłodzku wykonywało dla Urzędu Gminy dokumentację

projektową zadania inwestycyjnego pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz zasilania w sieć wodociagową we wsi Kocioł do Lewina Kłodzkiego”. Zadanie o wartości netto 16.400 zł tj. 3.682,99 euro zostało zlecone do realizacji przez Wójta Gminy umową o dzieło nr 28/03 z 10 lipca 2003 r. w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 71 ust. 1 pkt. 3 ustawy o zamówieniach publicznych tj. ze względu na wyjątkową sytuację niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia publicznego, a nie można zachować terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia. Przy czym według Wójta przyczyną tą była możliwość pozyskania środków na realizację inwestycji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, a warunkiem ubiegania się o dotację było załączenie do wniosku aplikacyjnego między innymi dokumentacji projektowej wraz z pozwoleniem na budowę. Niestety w Gminie nie było żadnych dowodów, że sytuacja taka miała faktycznie miejsce. Nie wiadomo bowiem, w jakim czasie zlecono zadanie do wykonania, w jakim terminie można było składać wnioski o dotację. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że zadanie wykonano w maju 2005 r. (22 miesiące po zawarciu umowy), można było zachować terminy określone dla innych trybów udzielania zamówienia publicznego. Kolejne nieprawidłowości stwierdzono przy rozliczeniu tego zadania, i tak:

- wykonawca wystawił trzy faktury za realizację usługi na łączną wartość 16.508 zł brutto, tymczasem wartość umowna usługi wynosiła 20.008 zł brutto tj. o 3.500 zł więcej;
- § 6 umowy określał zasady wypłaty wynagrodzenia „jednorazowo po wykonaniu zadania, w terminie 60 dni od dnia podpisania protokołu zdawczo – odbiorczego i otrzymania faktury”, tymczasem wynagrodzenie wypłacono w trzech ratach, a protokołu zdawczo – odbiorczego do zakończenia kontroli kompleksowej nie podpisano. Oznacza to, że wykonawcę w rzeczywistości zaliczkowano, wbrew zaleceniom Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej wynikającym z pisma nr WK.0913/319/K-65/01 z dnia 22 kwietnia 2002 r., mimo że Wójt Gminy w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne (pismo nr S/777/2002 z dnia 24 maja 2002 r.) poinformował, że zaliczki wypłacane będą tylko w przypadku odpowiedniego zapisu w umowie z wykonawcą;
- w fakturach nieprawidłowo określano termin zapłaty (od 1 do 7 dni od daty otrzymania), a zgodnie z umową termin ten wynosił 60 dni od dnia podpisania protokołu zdawczo – odbiorczego i przedłożenia faktury;
- Gmina nie skorzystała z zapisu § 8 ust. 1 umowy, który dawał jej prawo naliczenia kar umownych w wysokości 0,02 % wynagrodzenia ryczałtowego za każdy dzień zwłoki w wykonaniu usługi, mimo że opóźnienie wykonawcy wyniosło prawie 1,5 roku (zgodnie z § 3 umowy określono termin wykonania zadania na dzień 10 stycznia 2004 r. tymczasem zadanie zakończono i ostatnią fakturę wystawiono w dniu 16 maja 2005 r. - przy zastrzeżeniu, że do końca kontroli strony nie podpisały protokołu zdawczo-odbiorczego).

Przy realizacji usług w zakresie opracowania koncepcji i dokumentacji projektu ubiegającego się o pomoc z Funduszy Strukturalnych Komisji Europejskiej w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na podstawie umowy nr 21/04 z 15 października 2004 r. z firmą „Stomar” Biuro Usług Księgowo – Informatycznych Mariola Stochmal wystąpiła nieprawidłowość, polegająca na zatwierdzeniu pod względem merytorycznym i bezpodstawnym wypłaceniu należności

wynikającej z faktury VAT nr 17/D/2004 z 30 października 2004 r. w kwocie 3.660 zł, pomimo, że kwota ta powinna zostać wypłacona kontrahentowi zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 3 umowy dopiero po całkowitej formalnej akceptacji wniosku o dofinansowanie – do której nigdy nie doszło.

Wszystkie opisane powyżej zdarzenia świadczą o nieprzestrzeganiu przepisów art. 28 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Na skutek błędnej interpretacji przepisów rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków, wydatki związane z opracowaniem dokumentacji zadań inwestycyjnych klasyfikowano do § 4270 „zakup usług remontowych” zamiast do § 605 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”. Dotyczyło to opisanych wyżej zadań oraz wydatków na opracowanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wykonywanych przez Pracownię Urbanistyczno – Architektoniczną mgr. inż. Czesława Malinowskiego i za projekt drogi transportu rolnego relacji Lewin Kłodzki – Leśna wykonywanego przez pana Stanisława Seidel.

Przy realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Wykonanie ujęcia wodociągowego do budynku nr 8 i 10 we wsi Kocioł”, Wójt Gminy nie zabezpieczył należycie interesów gminy, ponieważ nie przestrzegał postanowień umownych w zakresie rozliczania kosztów wykonania tego zadania oraz nie zapewnił sprawowania nadzoru nad tą inwestycją przez inspektora nadzoru budowlanego. W zawartej w dniu 18 sierpnia 2004 r. umowie ustalono, że roboty miały zostać rozliczone kosztorysem powykonawczym po zakończeniu całości inwestycji – kosztorys taki nie został jednak sporządzony. Ponadto w dniu 10 listopada 2004 r. do umowy podstawowej sporządzono aneks, zwiększając wartość zakresu robót o kwotę 7.450 zł. Kwota ta nie wynikała z żadnych dokumentów, ponieważ na tę okoliczność nie zostały sporządzone ani protokół konieczności ani kosztorys wstępny. Faktury za zrealizowane roboty (nr 9/08/2004 z 31 sierpnia 2004r. na kwotę 12.500 zł., 22/09/2004 z 30 września 2004r. na kwotę 2.700 zł., 1/11/2004 z 4 listopada 2004r. na kwotę 10.500 zł.) zostały zapłacone, chociaż na żadnej z nich inspektor nadzoru nie potwierdził zgodności wykonanych prac i ich wartości z kosztorysem, nie było też protokołów częściowego odbioru robót. Pomimo tych braków Wójt i Skarbnik Gminy zlecili wypłatę wynagrodzenia wykonawcy, co świadczy o nieprzestrzeganiu zasad dotyczących dokonywania wydatków budżetowych określonych w art. 28 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Funkcję inspektora nadzoru nad ww. zadaniem miała sprawować pani B.L. z którą w dniu 6 lipca 2004r. zawarto umowę o dzieło o pełnieniu funkcji nadzoru inwestorskiego za wynagrodzeniem 4.500 zł. Na żadnym z przedłożonych do kontroli dokumentów (kosztorysach, fakturach za częściowo zrealizowane roboty, protokołach odbioru) nie widnieje podpis tej osoby, natomiast na protokole końcowego odbioru robót, w pozycji inspektor nadzoru podpisał się pan J.Z. – pomimo, że nie został upoważniony do sprawowania tej funkcji. Pomimo, że w dokumentacji jednostki nie ma żadnego dowodu na to, że pani B.L. wykonywała jakiegokolwiek czynności wynikające z zawartej z nią umowy o pełnienie nadzoru inwestorskiego oraz z przepisów art. 25 ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity z 2003 r. Dz. U. Nr 207, poz. 2016 ze zm.), Wójt i Skarbnik Gminy podjęli decyzję o wypłaceniu jej wynagrodzenia umownego (przy czym wypłacone zostało ono na podstawie faktury

wystawionej przez panią B.L. panu J.Z., po przedłożeniu przez niego upoważnienia do odbioru gotówki wystawionego przez panią B.L., które nie zostało jednak potwierdzone we właściwym Urzędzie Gminy w Ząbkowicach Śląskich na dowód, że zostało wystawione przez panią B.L.).

W zakresie prawidłowości udzielenia dotacji dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych

Rada Gminy nie dostosowała uchwały w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji z budżetu gminy dla podmiotów nie zaliczonych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku, sposobu jej rozliczenia oraz kontroli wykonania zadań przyjętych do realizacji do wymogów określonych w przepisach ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, na co miała czas zgodnie z dyspozycją art. 23 ust. 2 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o działalności pożytku publicznego i wolontariacie do 31 marca 2004r.

Ani w 2004 ani w 2005r. Rada Gminy nie podjęła uchwały w sprawie rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, wymaganej przepisami art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Ponieważ zgodnie z dyspozycją art. 23 ust. 1a ww. ustawy wprowadzającej ustawę o pożytku publicznym do 1 czerwca 2004 r. jednostki samorządu terytorialnego przy udzielaniu dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych mogły stosować zasady określone w uchwale wydanej na podstawie art. 118 ust. 3 ustawy o finansach publicznych w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2003r. - oceniając prawidłowość udzielania z budżetu tych dotacji za 2004 r. odnoszono się do uchwały Rady Gminy nr XXX/223/01 z 28 czerwca 2001 r. w sprawie określenia trybu przyznawania dotacji dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych. W ww. roku z budżetu gminy Lewin Kłodzki udzielono dotacji 2 podmiotom: Stowarzyszeniu Miłośników Zabytkowych Obiektów Sakralnych w Gminie Lewin Kłodzki przy Parafii św. Michała w Lewinie Kłodzkim i Ochotniczej Straży Pożarnej. W obu przypadkach doszło do naruszenia zasad, trybu i formy udzielania dotacji, określonych w ww. uchwale, polegających na tym, że wnioski o udzielenie dofinansowania nie spełniały wymogów określonych w jej §1 pkt. 5, gdyż nie zawierały następujących danych: pełnej nazwy oraz dokładnego adresu podmiotu wnoszącego o dotację; określenia jej statusu prawnego, numeru identyfikacyjnego NIP, numeru REGON oraz numeru rachunku bankowego i nazwy banku obsługującego podmiot; kwoty wnioskowanej dotacji i całkowitego kosztu realizacji zadania zleconego w tym udziału dotacji w kosztach; terminu i sposobu realizacji zadania zleconego; precyzyjnego określenia wydatków, które zostaną pokryte z dotacji; wskazania imion i nazwisk osób odpowiedzialnych za realizację i rozliczenie zadania; terminów i sposobu przekazywania dotacji, podpisów i pieczęci osób działających w imieniu podmiotu ubiegającego się o udzielenie dotacji, upoważnień pełnomocnictwa do występowania w imieniu podmiotu ubiegającego się o dotację, zaświadczeń z rejestrów prowadzonej działalności.

Umowy zawarte z jednostkami, którym udzielono dotacji w 2004 r., były niezgodne z ppkt. 7 i 8 § 1 pkt 7 ww. uchwały Rady Gminy, ponieważ nie zawierały zapisów odnośnie zasad i terminów zwrotu dotacji niewykorzystanych lub wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem oraz sposobu i terminu sporządzenia sprawozdania z realizacji zleconego zadania.

W roku 2004 dofinansowanie dla Ochotniczej Straży Pożarnej przekazano na rachunek bankowy jednostki jeszcze przed podpisaniem umowy, ponieważ umowę zawarto w dniu 21 kwietnia 2004r., natomiast w okresie od 28 stycznia do 15 marca 2004 r. przelano do tego podmiotu 3 raty dotacji w łącznej kwocie 2.910 zł., co było niezgodne z zapisami 71 ust.1 i art. 118 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Ochotnicza Straż Pożarna przedłożyła w Urzędzie Gminy rozliczenie z wykorzystania dotacji niezgodne z zapisami § 3 ww. uchwały Rady, ponieważ nie dołączyła dwustronnych kserokopii faktur, rachunków i innych dokumentów źródłowych potwierdzonych za zgodność z oryginałem, zawierających adnotację, że poniesione wydatki zostały zatwierdzone do zapłaty przez kierownika i głównego księgowego dotowanego przedmiotu lub inne osoby upoważnione do wykonywania w/w czynności. Poza tym kontrolujący nie mogli stwierdzić, czy podmiot dochował terminu rozliczenia dotacji wyznaczonego na 31 stycznia 2005r., ponieważ na dokumentach rozliczeniowych nie odnotowano daty wpływu.

Stowarzyszenie Miłośników Zabytkowych Obiektów Sakralnych w Gminie Lewin Kłodzki przy Parafii św. Michała w Lewinie Kłodzkim w 2004 r. otrzymało dotację w wysokości 25.000 zł z przeznaczeniem na wykonanie dokumentacji projektowej remontu zabytkowego kościoła. Zgodnie z zawartą umową, rozliczenia dotacji należało dokonać najpóźniej do dnia 31 stycznia 2005r., natomiast zamiast tego w dniu 29 grudnia 2004 r. Wójt Gminy sporządził Aneks nr 1/04, z którego wynikało, że: „w przypadku opóźnienia w wykonaniu w/w prac i niemożnością wykorzystania środków finansowych w roku budżetowym, przekazana kwota dotacji pozostaje do dyspozycji Stowarzyszenia na kolejny rok budżetowy.” Sporządzenie takiego aneksu było niezgodne z art. 23 ust. 1 ww. przepisów wprowadzających ustawę o pożytku publicznym, zgodnie z którym umowy zawarte na podstawie art. 118 ust. 2 ustawy o finansach publicznych w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 stycznia 2004 r. zachowują moc do czasu ich wygaśnięcia lub rozwiązania. Ponadto zgodnie z przepisami art. 130 i art. 93 i 93a w związku z art. 129a ustawy o finansach publicznych, niezrealizowane kwoty wydatków budżetowych wygasają z upływem roku budżetowego a dotacje pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlegają zwrotowi do budżetu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w terminie do 28 lutego roku następującego po roku w którym udzielono dotacji. Należy zauważyć też, że zgodnie z art. 93a ww. ustawy w przypadku niedokonania zwrotu dotacji w terminie organ, który udzielił dotacji, wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki.

O dotacje dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku w roku 2005 ubiegały się te same podmioty - Ochotnicza Straż Pożarna oraz Stowarzyszenie Miłośników Zabytkowych Obiektów Sakralnych w Gminie Lewin Kłodzki przy Parafii św. Michała w Lewinie Kłodzkim. Podmioty te podobnie jak w roku 2003 i 2004 ubiegały się o dotacje w oparciu o przepisy uchwały Rady Gminy nr XXX/223/01 z 28 czerwca 2001 r., pomimo, że zadania przez nie wykonywane należały do zadań określonych w art. 4 ust.1 pkt 13, 14, i 19 ustawy o pożytku publicznym i w związku z tym przy ich przyznawaniu i przekazywaniu należało stosować tryby i zasady określone w tej ustawie.

Na żadnej z umów o udzielenie dotacji z 2004 i 2005 roku Skarbnik Gminy nie złożyła

kontrasygnaty, wymaganej przepisami art. 46 ust.3 ustawy o samorządzie gminnym. Powyższa nieprawidłowość została stwierdzona także w trakcie poprzedniej kontroli przeprowadzonej przez inspektorów z Regionalnej Izby Obrachunkowej w 2000 r. i związku z tym w pkt. 7 wystąpienia pokontrolnego z 22 kwietnia 2002 r. zalecono „umieszczanie kontrasygnaty Skarbnikach na wszystkich umowach, które mogą spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym”. Jak widać Wójt Gminy nie podjął wystarczających działań w celu wyeliminowania tej nieprawidłowości, pomimo, że w odpowiedzi na zalecenia pokontrolne z dnia 24 maja 2002r. poinformował, że „dostosowując się do zaleceń kontroli, wszystkie aktualnie zawierane umowy są kontrasygnowane przez Skarbnika Gminy”.

W zakresie udzielania zamówień publicznych

Przy udzieleniu zamówienia publicznego Kancelarii Prawniczej Dudek, Derejczyk i Partnerzy na obsługę prawną Urzędu na rok 2004 w trybie z wolnej ręki, zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177 ze zm.), nie przestrzegano przepisów art. 68 oraz art. 96 ust. 1 tej ustawy, ponieważ nie wyegzekwowano od wykonawcy aby najpóźniej z chwilą zawarcia umowy złożył oświadczenie o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, oraz nie sporządzono pisemnego protokołu z przeprowadzonego postępowania.

Przy podpisywaniu umowy na okres 6 lat i 3 miesiące na obsługę informatyczną Urzędu Gminy z firmą HESIO (nr 21/00 z dnia 1 października 2000 r. zmienioną aneksem nr 1/2000 z dnia 1 października 2001 r.) nie przestrzegano art. 73 ustawy z 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych w brzmieniu obowiązującym od 9 listopada 1997 r. (Dz. U. nr 76 poz. 344), który warunkował zawarcie umowy na czas dłuższy niż 3 lata zgodą Prezesa Urzędu Zamówień, a takiej Urząd Gminy nie otrzymał. W dniu 19 lipca 2005 r. zawarto porozumienie w sprawie rozwiązania z tym dniem umowy na obsługę informatyczną Urzędu Gminy w Lewinie Kłodzkim, jednak do dnia zakończenia kontroli kontrolującym nie przedłożono stosownych dokumentów dotyczących rozwiązania umowy.

Usługi pocztowe były świadczone na podstawie umowy z Poczta Polska nr 1/99 z 17 lutego 1999 r. zmienionej aneksem nr 1 z dnia 1 listopada 2002 r. i porozumienia z dnia 15 czerwca 2005 r. w sprawie przeniesienia praw i obowiązków z tej umowy (zawartymi na czas nieokreślony). Po wejściu w życie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. nr 19 poz. 177) od 1 marca 2004 r. powszechne usługi pocztowe podlegały zasadom udzielania zamówień określonym w tej ustawie, stąd umowa powinna być zawarta na okres do lat trzech.

W dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane, polegające na wykonaniu ujęcia wodociągowego do budynku nr 8 i 10 we wsi Kocioł, zamawiający na żadnym z trzech istniejących kosztorysów inwestorskich nie umieścił daty jego sporządzenia ani podpisu na dowód jego zaakceptowania, czego wymagały przepisy § 2 ust. 8 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 lutego 1999 r. w sprawie metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego (Dz. U. nr 26, poz. 239). Na skutek tych błędów w trakcie kontroli nie było możliwe ustalenie, który z kosztorysów stanowił podstawę do ustalenia wartości tego

zadania.

W zakresie gospodarki mieniem komunalnym

W Gminie nie uregulowano spraw związanych z wysokością stawki procentowej pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego, pomimo, że w ustawie o gospodarce nieruchomościami w art. 72 ust. 2 określono, że stawka procentowa pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego powinna wynosić od 15% do 25% ceny nieruchomości gruntowej. Zgodnie z art. 18 ust 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym do wyłącznej właściwości Rady Gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach.

W postępowaniach związanych ze sprzedażą i oddawaniem w użytkowanie wieczyste nieruchomości komunalnych doszło do bardzo licznych naruszeń obowiązującego prawa występujących na każdym etapie postępowania, począwszy od przeznaczania nieruchomości do sprzedaży, przez wykonywanie i dokumentowanie poszczególnych czynności związanych z danymi trybami zbywania nieruchomości aż po nieprawidłową ewidencję księgową tych operacji gospodarczych.

Przy sprzedaży działki nr 109/6, AM-1, obręb Lewin Kłodzki, jako nieruchomości przeznaczonej na poprawę zagospodarowania nieruchomości przyległych na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami, Wójt Gminy Bolesław Kędzierewicz dopuścił się rażącego naruszenia przesłanek zastosowania trybu bezprzetargowego. Zgodnie z ww. przepisem ustawy o gospodarce nieruchomościami bezprzetargowo można było zbyć nieruchomość jeżeli ta była niezbędna do poprawienia warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, stanowiącej własność lub oddanej w użytkowanie wieczyste osobie, która zamierza tę nieruchomość nabyć. W tym przypadku nie spełniono przesłanki dotyczącej przyległości nieruchomości, ponieważ jak ustalono na podstawie wypisu z rejestru gruntów i z mapy ewidencji gruntów, sprzedaną działkę nr 109/6 otaczały 4 nieruchomości, z których żadna nie należała do nabywcy przedmiotowej działki.

Aktem notarialnym nr 3352/2004 z 26 marca 2004 r. Wójt Gminy pan Bolesław Kędzierewicz sprzedał w trybie bezprzetargowym działkę niezabudowaną, wykorzystywaną na cele rolne, o nr 44/4/AM-1/ we wsi Dańczów o pow. 1.900 m² osobie, która dzierżawiła ją od 1996 r. – powołując się na art. 695 § 2 Kodeksu Cywilnego. Powyższym czynem rażąco naruszono przesłanki trybu sprzedaży bezprzetargowej, określone w art. 34 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Przepis Kodeksu Cywilnego powołany w akcie notarialnym brzmiał: „jeżeli dzierżawa nieruchomości rolnej była zawarta na okres dłuższy niż 3 lata lub trwała faktycznie przez okres co najmniej dziesięciu lat, dzierżawcy przysługuje z mocy ustawy prawo pierwokupu przy sprzedaży tej nieruchomości” i został uchylony z dniem 16 lipca 2003 r. (a więc na 8 miesięcy przed zawarciem tego aktu notarialnego) na mocy art. 10 pkt. 1 ustawy z 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. Nr 64, poz. 592). Od tego dnia sprawy związane z prawem pierwokupu nieruchomości rolnych dla ich dzierżawców regulowane były przez art. 3 ust. od 1 do 3 ww. ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego. Tak czy inaczej oba te przepisy dają dzierżawcy prawo pierwokupu, a nie pierwszeństwa nabycia nieruchomości w trybie bezprzetargowym. Nabywca opisywanej działki winien być wyłoniony, zgodnie z przepisami art. 28 ust. 1 oraz art. 37 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w drodze

przetargu. Dopiero po wyłonieniu nabywcy, jej dzierżawca winien być w trybie przepisów art. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego powiadomiony o przysługującym mu prawie pierwokupu i mógłby ją nabyć pod warunkiem złożenia oświadczenia o jego wykonaniu, za cenę wynikającą z przetargu. Analiza dokumentacji sprawy wykazała jednak, że powyższy akt notarialny nie został zawarty w trybie powołanych przepisów w związku ze skorzystaniem przez dzierżawcę z prawa pierwokupu, ponieważ pierwszą i jedyną osobą, która wystąpiła o sprzedaż ww. działki był jej dzierżawca – ten, który ją następnie zakupił.

W wykazach nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży/oddania w użytkowanie wieczyste nie określono: wysokości stawek procentowych, terminów wnoszenia oraz zasad aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego; informacji o przeznaczeniu do sprzedaży, do oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie a także terminu złożenia wniosku przez osoby, którym przysługiwało pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami - co było niezgodne z art. 35 ust. 2 pkt 7, 9, 10, 11 i 12 ww. ustawy.

Po sporządzeniu wykazów lokali mieszkalnych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym na rzecz ich dotychczasowych najemców, osób tych nie informowano na piśmie o przysługującym im pierwszeństwie nabycia tych lokali na warunkach i w trybie określonym w art. 34 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

W 30% skontrolowanych transakcji nie można było ustalić, czy Wójt Gminy wywiązał się z obowiązków określonych w art. 35 ust. 1 oraz art. 38 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, ponieważ w aktach spraw w żaden sposób nie dokumentowano faktów wywieszenia na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy wykazów nieruchomości oraz ogłoszeń o przetargach ani o ich opublikowaniu w prasie lokalnej, pomimo, że wymagały tego przepisy § 24 Instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych. Poza tym na podstawie dokumentacji transakcji dokonywanych w trybie przetargowym nie można było określić, który dokument był ogłoszeniem o przetargu, ponieważ w teczkach spraw były po dwa, noszące tą samą nazwę, choć o różnej treści. W dokumentach podłączonych do zarządzeń Wójta w sprawie podania do publicznej wiadomości ogłoszenia o przetargu, nie było wielu istotnych informacji wymaganych przez przepisy § 12 pkt. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1998r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy (Dz. U. Nr 9, poz. 30 ze zm.), takich jak: miejsce przetargu, wysokość wadium, termin i miejsce jego wniesienia, obciążenia nieruchomości, o skutkach uchylenia się od zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości. Wszystkie przepisami wymagane dane (poza informacją o obciążeniach nieruchomości), zawierały natomiast dokumenty tytułowane jako „Ogłoszenia o przetargach” nie publikowane żadnym zarządzeniem Wójta.

Do pracy w komisjach przetargowych na sprzedaż nieruchomości komunalnych dopuszczano osoby, które nie były do tego uprawnione, na podstawie Zarządzenia nr 30/116/03 Wójta Gminy Lewin Kłodzki z dnia 14 października 2003 r. w sprawie powołania stałej Komisji ds. przeprowadzania przetargów na sprzedaż i dzierżawę nieruchomości stanowiącej własność Gminy Lewin Kłodzki, co stanowiło naruszenie przepisów § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie

nieruchomości (Dz. U. Nr 207, poz. 2108).

Uczestnikowi przetargu, zorganizowanego w dniu 15 lutego 2005 r. na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej położonej na działce nr 94, Am-2, obręb Jeleniów, który tego przetargu nie wygrał, wadium zwrócono 30 marca 2005 r. tj. 40 dni po terminie wymaganym przepisem § 4 ust 7 pkt 2 rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

W przypadkach sprzedaży lokali mieszkalnych wraz z oddaniem w użytkowanie wieczyste ułamkowej części gruntów dotychczasowym najemcom nieprawidłowo wyliczano cenę zbycia nieruchomości, wysokość pierwszej opłaty oraz opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego, w sytuacji, gdy nabywcom udzielono bonifikaty, ponieważ nie udzielano bonifikat od wartości gruntu, pomimo, że zgodnie z art. 67 ust. 1a ustawy o gospodarce nieruchomościami, cena nieruchomości lokalowej obejmuje lokal wraz z pomieszczeniami przynależnymi oraz udział w nieruchomości wspólnej.

W księgach rachunkowych Urzędu Gminy nie prowadzono ewidencji ilości i wartości gruntów komunalnych oraz zmian w ich stanie, pomimo że Urząd Gminy jako jednostka budżetowa był zobowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych syntetycznych i analitycznych środków trwałych (gruntów) nie tylko w zakresie środków trwałych będących w posiadaniu Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej, lecz także środków trwałych stanowiących własność gminy, w stosunku do których jako jednostka wykonuje uprawnienia właścicielskie, na mocy przepisów art. 2 ust. 1 pkt. 4 lit. a oraz art. 4 ustawy o rachunkowości w związku z § 2 pkt. 5 rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych. Ewidencji nie prowadzono mimo, że po poprzednich kontrolach gospodarki finansowej Gminy przeprowadzonych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w roku 1997 i 2001 zalecano wprowadzenie do ewidencji księgowej danych na temat wszystkich, posiadanych przez Gminę składników majątkowych (w szczególności gruntów i budowli) wg ich wartości określonej przepisami art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości. Już po raz drugi wnioski pokontrolne nie zostały wykonane, pomimo, że i poprzedni i obecny Wójt Gminy poinformowali Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej o tym, że zostaną one wykonane (wnioski z 1997 r. miały zostać wykonane najpóźniej do końca 1998 r., natomiast wnioski z 2002 r. - najpóźniej do 30 maja 2003 r.).

Do dnia kontroli w księgach rachunkowych Urzędu Gminy nie prowadzono nadal ewidencji gruntów komunalnych i znajdujących się na nich budowli, czym ponownie nie wykonano wniosków pokontrolnych, mimo że w Urzędzie Gminy znajdują się dokumenty źródłowe konieczne do wprowadzenia do ewidencji księgowej ilości i wartości gruntów komunalnych oraz program komputerowy stosowany w ewidencji jednostki zapewniał możliwość prowadzenia ewidencji ilościowo-wartościowej gruntów i budowli komunalnych.

W zakresie gospodarki pozostałymi składnikami majątku

Ewidencja analityczna do konta 011 prowadzona w książce środków trwałych była niekompletna, ponieważ nie zawierała informacji pozwalających na identyfikację środków trwałych tj.

dokładnej charakterystyki środka trwałego (opisu typu, roku produkcji, numerów fabrycznych, rodzaju konstrukcji,) wskazania miejsca użytkowania, dostawcy/wykonawcy, stopy procentowej umorzenia, numerów inwentarzowych, symbolu klasyfikacji rodzajowej. Również w kartotekach środków trwałych nie wpisywano numerów inwentarzowych, symboli klasyfikacji środków trwałych, rocznych stawek amortyzacji i miejsca używania środków trwałych. W efekcie tych braków, na przykład w zakresie konta 011 nie było w trakcie kontroli w ogóle możliwe skontrolowanie prawidłowości naliczania umorzenia środków trwałych. Księgi inwentarzowe do konta 013 były prowadzone łącznie dla pozostałych środków trwałych ewidencjonowanych ilościowo- wartościowo oraz wyłącznie ilościowo, bez podziału na poszczególne grupy asortymentowe, bez podania rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego, stanowiącego podstawę zapisu w ewidencji oraz numerów inwentarzowych. Księgi inwentarzowe prowadzone jako analityka do konta 013 były nieoznaczone tzn. brak było w nich opisanie, którego fragmentu ewidencji syntetycznej pozostałych środków trwałych dotyczą (a w jednostce ewidencja ta była podzielona na 4 części, wyodrębnione ze względu na miejsce użytkowania). Wszystkie te nieprawidłowości spowodowały, że ewidencja ta nie spełniała wymogów określonych w art. 24 ust. 4 pkt. 2 ustawy o rachunkowości.

Na koniec żadnego roku obrotowego (2001, 2002, 2003, 2004) nie były wyspecyfikowane salda ewidencji analitycznej środków trwałych ewidencjonowanych na kontach 011 i 013 oraz porównane z saldami ewidencji syntetycznej, co było niezgodne z art. 18 ust 2 ustawy o rachunkowości, według którego na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządza się zestawienie sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych. W trakcie kontroli Inspektor ds. kasowo – materiałowych sporządziła odpowiednie zestawienia dla ksiąg środków trwałych i pozostałych środków trwałych na koniec roku 2004.

Przychody środków trwałych na koncie 011 księgowane były nieterminowo – opóźnienie wynosiło od jednego roku do 5 lat - gdy zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należało wprowadzić w postaci zapisu każde zdarzenie, gospodarcze, które w tym okresie miało miejsce.

Dokumenty przychodowe środków trwałych (OT) były sporządzane niezgodnie z zapisami §14 Instrukcji obiegu, kontroli i archiwowania dokumentów księgowych, ponieważ brakowało w nich: charakterystyki środka trwałego (z podaniem informacji dotyczącej środka trwałego - parametrów technicznych, numerów fabrycznych, roku produkcji, w przypadku gruntu - położenia, powierzchni, działki, jej numeru, klasy gruntu, itp.), numeru i daty dowodu dostawy, nazwy dostawcy-wykonawcy. W § 14 pkt. 3 te same instrukcji wskazano, że „dokument OT sporządza Inspektor ds budownictwa i urbanistyki lub inny wyznaczony pracownik prowadzący całość zadania inwestycyjnego" (z tym, że Wójt nie wyznaczył żadnego innego pracownika). Faktycznie większość dokumentów OT sporządzała Inspektor ds kasowych i materiałowych (prowadząca ewidencję analityczną do konta 011), pomimo braku upoważnienia do wykonywania tych czynności. Na dokumentach OT nie były wypełniane także pozycje dotyczące księgowania – tzn. nie wpisywano symbolu układu klasyfikacyjnego, stopy procentowej umorzenia, numeru inwentarzowego, brakowało też podpisu osoby dokonującej ujęcia w ewidencji księgowej a także podpisu osoby, której powierza się pieczęć na przyjętym środkem trwałym. Ponadto każdy ze sporządzonych w 2004 r. dowodów OT był nieprawidłowy również

merytorycznie, ponieważ:

- OT na środek trwały pn. „Budowa i montaż wiat przystankowych” - nie wpisano na nim ilości zakupionych wiat a jedynie ich wartość zbiorczą 23.950 zł, natomiast w pozycji miejsce użytkowania wpisano - Jeleniów, Jerzykowice Wlk. W tym przypadku szczególnie należy podkreślić fakt, że w trakcie kontroli nie było możliwe ustalenie ilości wiat ponieważ nie została ona określona w żadnym dokumencie źródłowym z realizacji tego zadania (umowie, protokole odbioru, fakturach), co świadczy o zupełnym lekceważeniu przez pracowników Urzędu przepisów w zakresie sprawowania kontroli merytorycznej dokumentów księgowych;
- OT na środek trwały pn. „Zbiornik wodny” - w OT ujęto koszty związane z odbudową po powodzi uszkodzonego mostu oraz oczyszczania zanieczyszczonego zbiornika wodnego, tak więc nie był to żaden nowy środek trwały a nakłady poniesione w związku z ulepszeniem istniejącego środka trwałego - mostu figurującego już w księdze inwentarzowej oraz koszty związane z czyszczeniem zbiornika (usuwanie mułu, transport, plantowanie mechaniczne, zasypywanie wykopu), które nie powinny zostać ujęte w księgach rachunkowych jako nakłady zwiększające wartość środka trwałego, a tylko jako koszty bieżącego utrzymania zbiornika wodnego, ewentualnie jego remontu, zgodnie z art. 16g ust.13 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity z 2000 r. Dz. U. Nr 54, poz. 654 ze zm.);
- OT na środek trwały pn. „Oczyszczalnia, wykonanie koncepcji - kompleksowe uregulowanie gospodarki ściekowej” - z opisu środka trwałego wynikało, że dotyczy on środka o nazwie "oczyszczalnia". Faktycznie rzecz dotyczyła opracowania dokumentacji projektowej dotyczącej budowy i rozbudowy ujęć wodnych na potrzeby komunalne w dwóch wsiach oraz wykonania koncepcji na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Kompleksowe uregulowanie gospodarki ściekowej w gminie Lewin Kłodzki”. Tak więc były to nakłady na poczet środków trwałych w budowie a nie żaden środek trwały, a ww. kwota winna nadal figurować na koncie 080 - co wynika z definicji zawartej w art. 3 ust. 1 pkt. 15 i 16 ustawy o rachunkowości;
- OT na środek trwały pn. „Plac T. Kościuszki 14” - z dokumentacji źródłowej wynika, że faktycznie było to wzmocnienie ścian budynku mieszkalnego w Lewinie Kłodzkim przy Placu Kościuszki 14 i zgodnie z art. 16g ust.13 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych należało o wartość tego ulepszenia zwiększyć wartość istniejącego już środka trwałego – budynku położonego przy placu Kościuszki 14;
- OT na środek trwały pn. „Komputer z wyposażeniem, oprzyrządowaniem, modemem, programem, instalacją i meblami” o wartości ogółem 8.000 zł – zostało sporządzone i zaewidencjonowane na koncie 011 niezgodnie z obowiązującymi przepisami ustawowymi i postanowieniami § 3 pkt. 3 Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy Lewin Kłodzki. Prawidłowe księgowanie tego przychodu winno odbyć się w ten sposób, że na koncie 011 należało ująć kwotę 6.117.80 zł stanowiącą wartość zakupu sprzętu komputerowego, meble o wartości 675,20 zł należało ująć na koncie 013, natomiast oprogramowanie komputerowe o wartości 1.207 zł. - na koncie 020.

Opisane powyżej nieprawidłowości świadczą o zupełnej nieznajomości u pracowników Gminy

sporządzających dokumenty OT oraz u Skarbnika Gminy (który wszystkie te dokumenty podpisał na dowód sprawdzenia) definicji środków trwałych, środków trwałych w budowie i wartości niematerialnych i prawnych zawartych w przepisach art.3 ust. 1 pkt 14, 15 i 16 ustawy o rachunkowości oraz przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, rozporządzenia w sprawie Klasyfikacji Rodzajowej Środków Trwałych i rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont.

Zgodnie z § 5 Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy w Lewinie Kłodzkim wprowadzonej Zarządzeniem Wójta Gminy nr 1/2002 z 28 listopada 2002r. „pozostałe środki trwałe objęte ewidencją ilościowo-wartościową, stanowiące wyposażenie biurowe winny być przypisane do każdego pomieszczenia z osobna i ujęte w spisie inwentarzowym. Spis inwentarzowy oprócz numeru pomieszczenia powinien określać rodzaj, ilość składników wyposażenia, ich numer inwentarzowy, nazwiska i imiona pracowników oraz podpisy osób, których pieczy składniki te powierzono”. Tymczasem, w spisach inwentarzowych brak było numerów pomieszczeń, nie podano też imion i nazwisk pracowników odpowiedzialnych za powierzone mienie, brak było podpisów osób, którym powierzono te składniki. Wszystkie te błędy powstały na skutek niewyznaczenia przez Wójta Gminy pracownika odpowiedzialnego za prowadzenie tych spisów, wbrew postanowieniom § 5 ww. Instrukcji. W trakcie kontroli uzupełniono zakres czynności Inspektora ds. gospodarki kasowej i materiałowej o wykonywanie przedmiotowych zadań.

Na fakturach dotyczących zakupu pozostałych środków trwałych brakowało jakiegokolwiek adnotacji o sposobie ujęcia środka trwałego w księgach inwentarzowych (tj. daty ujęcia, oznaczenia w której z czterech ksiąg inwentarzowych środek zaewidencjonowano, numeru inwentarzowego), co naruszało przepisy art. 21 ust. 1 pkt. 6 ustawy o rachunkowości. Poza tym w ewidencji nieprecyzyjnie ujmowano przychody pozostałych środków trwałych – na przykład na str. 13 księgi inwentarzowej (Urząd) w pozycji o nr 229 wpisano dwie faktury (faktura o nr 1630 i 5354) - opis tych faktur natomiast nie pozwala na ustalenie, czy w wyniku zakupu uzyskano jeden czy więcej środków trwałych (chodzi o części wchodzące w skład zestawów komputerowych). Zgodnie z przepisami art. 24 ust. 4 zapisy dokonane w księgach rachunkowych powinny być sprawdzalne, tj. dokonane w sposób pozwalający na kontrolę ich poprawności.

Wszystkie opisane powyżej nieprawidłowości zostały stwierdzone także w trakcie poprzedniej kontroli przeprowadzonej przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w 2000 r., i związku z tym w pkt. 20 i 21 wystąpienia pokontrolnego z 22 kwietnia 2002 r. zalecono „prowadzenie ewidencji środków trwałych zgodnie z obowiązującą klasyfikacją środków trwałych, podawanie niezbędnych danych dotyczących ich charakterystyki i nadanie im numerów inwentarzowych” oraz „ujmowanie w księgach rachunkowych wszystkich operacji dotyczących przychodów i rozchodów składników majątkowych gminy za dany rok budżetowy (...)”. Wójt Gminy nie spowodował zatem zastosowania się przez pracowników Urzędu do tych wskazań, pomimo, że w odpowiedzi na zalecenia pokontrolne stwierdził, że „pracownik prowadzący ewidencję środków trwałych, uzupełnił część danych dotyczących charakterystyki środków trwałych w gminie Lewin Kłodzki. Ponadto zobowiązano pracownika merytorycznego do starannego, czytelnego, przejrzystego i bezbłędnego ujmowania

w księgach rachunkowych jednostki wszystkich składników majątkowych gminy”.

W dniu 19 lutego 2004 r. Inspektor ds. rachuby i ZUS oraz Inspektor ds. administracyjnych przeprowadziły likwidację pozostałych środków trwałych objętych ewidencją ilościową, pomimo, że Wójt Gminy nie upoważnił tych pracowników do dokonywania likwidacji - ponieważ nie wydał odpowiedniego zarządzenia w sprawie wyznaczenia komisji likwidacyjnej. W przepisach wewnętrznych nie ustalono zasad na jakich mają być przeprowadzane likwidacje środków trwałych, w § 20 Instrukcji obiegu, kontroli i archiwowania dokumentów księgowych wpisano tylko, że „udokumentowanie ruchu majątku trwałego ma stanowić - dla likwidacji pozostałego środka trwałego w używaniu – dokument LW”.

Ewidencja syntetyczna i analityczna wartości niematerialnych i prawnych nie była prowadzona w jednostce w sposób przewidziany przepisami Załącznika nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości, ponieważ zgodnie z tym przepisem do konta 020 należy prowadzić szczegółową ewidencję poszczególnych składników wartości niematerialnych i prawnych z jednoczesnym grupowaniem w przekrojach niezbędnych do ustalenia umorzenia podstawowych wartości niematerialnych i prawnych na koncie 071 oraz umorzenia pozostałych wartości niematerialnych i prawnych na koncie 072, a także umożliwiających rozliczenie osób odpowiedzialnych za ich stan. Ponadto zgodnie z zapisami części II Zakładowego Planu Kont na koncie 020 ewidencjonuje się licencje na użytkowanie programów komputerowych zarówno traktowane jako środek trwały (wartość zakupu – ponad 3.500 zł jak i również programy poniżej 3.500 zł). Na podstawie wydruku komputerowego ewidencji syntetycznej prowadzonej do konta 020 ustalono, że w kontrolowanym okresie nie było żadnych ruchów w zakresie przychodów i rozchodów wartości niematerialnych i prawnych, natomiast na podstawie przedłożonych dokumentów stwierdzono, że w roku 2004 miały miejsce zakupy oprogramowań komputerowych np. – system MS Windows – 413,58zł; system MS Word – 535,58 zł; MS Windows – 395 zł. Na skutek nieprawidłowych księgowania przychodów i rozchodów środków trwałych i pozostałych środków trwałych, poszczególne wartości niematerialne i prawne ewidencjonowano raz na koncie 011 a raz na koncie 013 łącznie ze środkiem trwałym lub pozostałym środkiem trwałym z którym były zakupione i figurowały na jednej fakturze (przy czym nie wyodrębniano ich ale wchodziły w skład środka trwałego np. o nazwie komputer i tylko analiza dokumentów źródłowych przez inspektorów kontroli pozwoliła stwierdzić, że zaistniały przypadki zakupu licencji na użytkowanie programów komputerowych).

Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych i ewidencja tego umorzenia w kontrolowanym okresie odbywała się również niezgodnie z przepisami określonymi ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych, gdzie wartości niematerialne i prawne, których wartość początkowa przekracza wielkość ustaloną w tejże ustawie (3.500zł), umarza się zgodnie z określonymi w niej zasadami z uwzględnieniem długości okresu amortyzowania ustalonego w art. 16m ustawy. Faktycznie wszystkie wartości niematerialne i prawne, bez względu na ich wartość, były umarzane w stawkach procentowych odpowiadających stawkom umorzenia środków trwałych i pozostałych środków trwałych, z którymi były łącznie zaewidencjonowane (np. zestawu komputerowego, drukarki itp.). Natomiast zgodnie z zapisami części II Planu Kont umorzenie wartości niematerialnych i prawnych

o wartości nabycia ponad 3.500 zł powinno być ewidencjonowane na koncie 071, a o wartości poniżej 3.500 zł winno być dokonywane jednorazowo w 100% w momencie oddania do używania i ewidencjonowane na koncie 072.

Biorąc pod uwagę powyższe nieprawidłowości, ich ilość i rodzaj stwierdzono, że księgi rachunkowe w zakresie ewidencji składników majątkowych jednostki prowadzone były niezgodnie z art. 24 ww. ustawy o rachunkowości, ponieważ zapisy w nich dokonywane były niebieżąco, niechronologicznie, dane w nich zawarte nie odzwierciedlały stanu rzeczywistego oraz były niesprawdzalne z powodu braku możliwości identyfikacji dowodów będących podstawą dokonywania w nich zapisów oraz nieuporządkowania systematycznego według kryteriów klasyfikacyjnych.

Przeprowadzona w 2002 r. metodą spisu z natury inwentaryzacja składników majątkowych gminy wykazała szereg nieprawidłowości. I tak w zarządzeniu o inwentaryzacji Wójt Gminy nie wskazał dokładnie, które składniki majątkowe mają być spisane, wpisał tylko, że metodą spisu z natury miała zostać zinwentaryzowana „Gmina Lewin Kłodzki”. Spisem w trakcie tej inwentaryzacji oprócz środków trwałych Urzędu Gminy zostały objęte pozostałe środki trwałe gminnej jednostki budżetowej - Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Lewinie Kłodzkim, pomimo, że zgodnie z art. 4 pkt. 5 ustawy o rachunkowości to kierownik danej jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków określonych ustawą, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości, zostaną powierzone innej osobie za jej zgodą. Stwierdzono, że księgowość szkoły prowadzona była i jest w Urzędzie Gminy, jednakże Dyrektor Szkoły nie powierzył na piśmie obowiązków w zakresie rachunkowości żadnemu pracownikowi Urzędu. Udokumentowanie przeprowadzonego spisu nie odpowiadało wymogom § 44 ust. 2 Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów – ponieważ osoby materialnie odpowiedzialne nie złożyły przed rozpoczęciem spisu oświadczeń, że wszystkie dowody przychodu i rozchodu zostały ujęte w ewidencji i przekazane do księgowości. Arkusze spisu z natury wypełnione zostały w sposób niestaranny i niekompletny, niepozwalający na prawidłowe rozliczenie wyników dokonanych spisów. Brakowało w nich:

- numerów inwentarzowych wszystkich spisanych składników mienia, umożliwiających identyfikację spisywanych środków trwałych, pozostałych środków trwałych oraz przedmiotów ewidencjonowanych wyłącznie ilościowo;
- na arkuszach spisowych dotyczących środków trwałych (konto 011), w pozycji “nazwa, określenie przedmiotu spisywanego” nie wpisano żadnej charakterystyki środka trwałego pozwalającej na jego identyfikację, co w przypadku kilku środków trwałych o tej samej nazwie nie pozwalało na rozróżnienie, o który środek trwały chodziło;
- ilości i cen jednostkowych wszystkich spisanych środków trwałych (konto 011).

Opisane wyżej braki w arkuszach spisowych środków trwałych ewidencjonowanych na koncie 011 oraz analiza poszczególnych pozycji środków trwałych spisanych na arkuszach nr 026 i 027 wskazują, że inwentaryzacja tych środków trwałych nie była wykonywana w formie spisu z natury metodą przeliczeniową, ale dane do arkuszy spisowych zostały po prostu przepisane z ewidencji księgowej. Wskazuje na to nie tylko to, że w arkuszach nie podano numerów inwentarzowych i ilości spisanych składników ale i to, że w przypadku części wykazanych środków trwałych zastosowanie tej metody było niemożliwe - dotyczy takich środków trwałych jak: „grunt”, ”przyłącza do kanalizacji”,

„sieć gazowa”, „uzbrojenie terenu pod budowę nieruchomości”, „kanalizacja burzowa” - które jako środki trwałe trudno dostępne oglądowi ze względu na to że znajdują się pod ziemią, inwentaryzuje się zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt. 3 ustawy o rachunkowości metodą porównania danych z ksiąg rachunkowych z dokumentacją.

Zgodnie z § 44 pkt 5 Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów” arkusze spisu z natury należało wypełnić „odrębnie dla każdego użytkownika bezpośrednio”. Powyższy zapis nie był stosowany, ponieważ na arkuszach spisowych ujęto składniki majątkowe bez stosowania tej zasady tj. na arkuszu spisowym nr 26 i 27 znajdują się środki trwałe Urzędu Gminy a także Schroniska w Gołaczowie i Ośrodka „Nad Basenem”. Takie wypełnienie arkuszy spisowych uniemożliwiało skontrolowanie prawidłowości spisów i odniesienie ich do ewidencji księgowej, gdyż ta prowadzona była odrębnie dla poszczególnych użytkowników. Kontrola prawidłowości rozliczenia spisów była możliwa dopiero po sporządzeniu przez Inspektora ds. kasowych i materiałowych na polecenie inspektorów kontroli zestawienia poszczególnych pozycji arkuszy spisowych z uwzględnieniem pól spisowych i odpowiadających im pozycji w arkuszach spisowych.

Kontrola prawidłowości rozliczenia inwentaryzacji na przykładzie środków trwałych ujmowanych na koncie 011 wykazała szereg niezgodności pomiędzy zapisami ewidencji syntetycznej, analitycznej oraz wynikami spisu z natury ujętymi w dokumentacji inwentaryzacyjnej. I tak:

- Według ewidencji syntetycznej konta 011/Schronisko Gołaczów – pole spisowe obejmowało 2 środki trwałe ujęte jako 011/0202 o wartości 33.479,46 zł i jako 011/0205 o wartości 90.857 zł (ogółem 124.336,46 zł). Według arkusza spisowego istniał środek trwały o nazwie „Schronisko Gołaczów”, bez podanej charakterystyki, numeru inwentarzowego, ilości i ceny jednostkowej – o wartości ogółem 124.336,46 zł. W ewidencji analitycznej „Księdze inwentarzowej środków trwałych” na dzień spisu z natury figurował 1 środek trwały o nazwie „Schronisko Gołaczów” o wartości 124.336,50 zł. Natomiast według ewidencji analitycznej środków trwałych, prowadzonej na kartotekach indywidualnych środków trwałych, były 3 środki trwałe o nazwie „Schronisko Gołaczów” (łącna wartość tych 3. środków wynosiła 98.296,22 zł);
- Według ewidencji syntetycznej konta 011 Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Lewinie Kłodzkim - pole spisowe obejmowało środki trwałe o wartości 751.190,06 zł. Według arkusza spisu z natury istniały następujące środki trwałe o nazwie szkoła: poz. 5 „Szkoła podstawowa Lewin Kł” - bez podanej charakterystyki, numeru inwentarzowego, ilości i ceny jednostkowej – o wartości ogółem 39.567,85 zł; „Szkoła – Kościelna” - bez podanej charakterystyki, numeru inwentarzowego, ilości i ceny jednostkowej – o wartości ogółem 709.028,42 zł; „Boisko szkolne” - bez podanej charakterystyki, numeru inwentarzowego, ilości i ceny jednostkowej – o wartości ogółem 105.000 zł; „Sale lekcyjne” - bez podanej charakterystyki, numeru inwentarzowego, ilości i ceny jednostkowej – o wartości ogółem 50.000 zł (czyli na wartość ogółem 903.596,27 zł). W ewidencji analitycznej „Księdze inwentarzowej środków trwałych” na dzień spisu z natury figurowały 3 środki trwałe o nazwie Szkoła Podstawowa tj: „Szkoła podstawowa Kościelna 1 Lewin Kł” o wartości 709.028,44 zł; „Szkoła podstawowa - łącznik Pl. Kościelny 1” o wartości 124.207,60 zł; „Boisko szkolne” o wartości 105.000 zł (o wartości łącznej 938.236,04 zł). Natomiast według ewidencji analitycznej środków trwałych, prowadzonej na kartotekach indywidualnych środków

trwałych, były 3 środki trwałe o nazwie: nr karty 7 "Szkoła podstawowa Kościelna 1 -łącznik o wartości 39.567,85 zł, nr karty 6 "Szkoła podstawowa Kościelna 1 Lewin Kł." o wartości 32.834,26 zł oraz nr karty 44 "Boisko szkolne" o wartości 105.000 zł.(łączna wartość tych 3 środków wynosiła 177.402,11 zł). W rzeczywistości w Lewinie Kłodzkim istnieje tylko jeden budynek Szkoły Podstawowej, w której mieści się jednostka organizacyjna gminy Zespół Szkolno-Przedszkolny.

Pomimo tych rozbieżności (które zostały podane tylko przykładowo, gdyż ze względu na nieprawidłowo prowadzoną ewidencję na koncie 011 w trakcie kontroli nie było możliwe rozliczenie 100% środków trwałych) według dokumentacji z rozliczenia inwentaryzacji w wyniku jej przeprowadzenia nie stwierdzono żadnych różnic – co jak wykazała kontrola było nieprawdą i skutkowało tym, że dane zawarte w księgach rachunkowych jednostki na temat ilości i wartości środków trwałych ewidencjonowanych na koncie 011 były niezgodne ze stanem rzeczywistym.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie ewidencjonowania wartości niematerialnych i prawnych - licencji na użytkowanie programów komputerowych opisanymi wcześniej stwierdzono, że ich inwentaryzacje, przeprowadzone w 2002 i 2004 r., zostały sporządzone niezgodnie ze stanem rzeczywistym. W ich wyniku bowiem nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy stanem rzeczywistym a ewidencyjnym wynikającym z salda konta 020– gdy faktycznie jednostka posiadała więcej licencji na oprogramowanie niż wynikało to z ewidencji konta 020, ponieważ były one nieprawidłowo ewidencjonowane łącznie ze środkami trwałymi i pozostałymi środkami trwałymi na kontach 011 i 013. Natomiast na koniec 2003 roku inwentaryzacja wartości niematerialnych i prawnych nie została w ogóle przeprowadzona, pomimo, że jednostka posiadała takie składniki aktywów (saldo konta 020 na 31 grudnia 2003 r. wynosiło 26.981,80 zł). Nieprzeprowadzenie tej inwentaryzacji stanowiło naruszenie art. 26 ust.1 pkt 3 ustawy o rachunkowości – według którego jednostka miała obowiązek na ostatni dzień roku obrotowego przeprowadzić inwentaryzacje tych składników aktywów drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami.

Jednostka nie wywiązała się z obowiązku przeprowadzenia w 2004 r. inwentaryzacji długoterminowych aktywów finansowych, ponieważ nie objęła inwentaryzacją 40 udziałów po 500 zł o wartości ogółem 20.000 zł wniesionych jako wkład pieniężny do Regionalnego Centrum Medycznego w Dusznikach Zdroju Sp. z o.o. Zgodnie z art. 26 ust.1 pkt 1 ustawy o rachunkowości jednostka była obowiązana do przeprowadzenia na ostatni dzień roku obrotowego inwentaryzacji posiadanych składników finansowego majątku trwałego (akcji i udziałów). Inwentaryzacja tych składników za 2003 r. została wykonana po terminie określonym w art. 26 ust. 3 ww. ustawy, ponieważ potwierdzenie stanu ilościowo-wartościowego udziałów wniesionych przez Gminę do Dolnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego nastąpiło w dniu 3 lutego 2005 r., podczas gdy powinno nastąpić najpóźniej do 15 stycznia 2005 r.

Na podstawie wydruku z ewidencji księgowej syntetycznej prowadzonej do konta 080 na dzień 31.12.2002r., 31.12.2003r., 31.12.2004r. stwierdzono, że jednostka posiadała środki trwałe w budowie. I tak: saldo wyniosło na koniec 2002 r. 197.639,61 zł, na koniec 2003 - 341.826,31 zł, na koniec 2004r. - 207.736,13 zł. W latach 2002-2004 nie została zarządzona i przeprowadzona inwentaryzacja tych aktywów, pomimo, że zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości,

powinna ona być wykonana na koniec każdego roku obrotowego drogą porównania danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników.

Zgodnie z zapisami § 12 ust. 1 Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy Lewin Kłodzki obowiązującej od dnia 1 grudnia 2002 r., odpowiedzialność za zarządzenie wszystkich ww. inwentaryzacji oraz terminowe i prawidłowe ich przeprowadzenie ponosił Wójt Gminy.

Podobne nieprawidłowości w zakresie inwentaryzacji mienia jednostki zostały stwierdzone także w trakcie poprzedniej kontroli przeprowadzonej przez inspektorów z Regionalnej Izby Obrachunkowej w 2000 r. i związku z tym w pkt. 25 wystąpienia pokontrolnego z 22 kwietnia 2002r. zalecono „przeprowadzanie i rozliczanie inwentaryzacji wszystkich składników pasywów i aktywów jednostki w sposób terminowy, rzetelny, i kompletny, stosownie do przepisów art. 26 i 27 ustawy o rachunkowości”. W odpowiedzi na zalecenia pokontrolne Wójt Gminy w piśmie L.dz.S/777/2002 z dnia 24.05.2002r. do Prezesa RIO we Wrocławiu stwierdził, iż „termin dokonania inwentaryzacji środków trwałych, pozostałych środków trwałych, licencji na użytkowanie programów komputerowych, wstępnie wyznaczyłem na miesiąc wrzesień br. Spis i rozliczenie inwentaryzacji wszystkich składników aktywów i pasywów jednostki zostanie dokonany zgodnie z art. 26 i 27 ustawy o rachunkowości”. Z udzielonej odpowiedzi i postępowania pracowników Urzędu Gminy wynika, że w jednostce tej pracownikom brak podstawowej wiedzy odnośnie obowiązujących przepisów oraz zasad przeprowadzania, dokumentowania i rozliczania inwentaryzacji aktywów i pasywów.

W zakresie realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej

Ewidencja księgową wydatków na zadania zlecone związane z przeprowadzeniem wyborów uzupełniających do parlamentu prowadzona była łącznie z ewidencją wydatków na zadania własne gminy w zakresie przeprowadzania referendów gminnych w sposób niepozwalający na wyodrębnienie poszczególnych wydatków. Nie prowadzono ewidencji analitycznej w sposób umożliwiający stwierdzenie czy wydatkowane kwoty stanowiły zadanie własne gminy, czy też pokryto je z dotacji (co więcej na skutek brak opisów merytorycznych na fakturach ustaleń takich nie można było również dokonać na podstawie dokumentów źródłowych). Faktycznie wydatki rzeczowe związane z funkcjonowaniem biur oraz wypłatą zryczałtowanych diet dla członków obwodowych komisji wyborczych dopasowano do kwoty dotacji (4.742 zł) na ww. zadanie zlecone. Prowadzone w ten sposób księgi rachunkowe nie spełniały wymogów z art. 24 ust. 5 ustawy o rachunkowości, ponieważ pochodzące z nich informacje uniemożliwiały sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych w zakresie wydatków związanych z realizacją zadań zleconych.

W zakresie rozliczeń finansowych jednostki samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi gminy

W latach 2004 – 2005 w gminie nie przestrzegano terminów i procedur w zakresie opracowywania projektów planów i planów finansowych jednostek organizacyjnych gminy (jednostek i zakładów budżetowych), określonych w przepisach art. 125 i 126 ust. 1 pkt. 2 ustawy o finansach publicznych oraz § od 2 do 4 i § 30 rozporządzenia Ministra Finansów z 28 grudnia 2000 r. w sprawie

szczegółowych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz szczegółowych zasad i terminów rozliczeń i wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (Dz. U. Nr 122, poz. 1333). Na przykład informacje o kwotach dochodów i wydatków ujętych w projekcie budżetu na 2004 r. zostały przekazane przez Skarbnika Gminy jednostkom budżetowym i zakładowi budżetowemu w dniach od 12 do 14 stycznia 2004 r. - gdy zgodnie z przepisami winny zostać przekazane najpóźniej do 22 grudnia 2003 r.; Ponieważ pisma te zawierały informacje: „w załączeniu pisma przekazuję Panu/Pani projekt budżetu gminy na 2004 r. Do czasu uchwalenia budżetu gminy przez Radę Gminy na rok 2004 jest to plan finansowy jednostki budżetowej/zakładu budżetowego” - kierownicy poszczególnych jednostek organizacyjnych nie przedłożyli własnych projektów planów finansowych na 2004 r. Po uchwaleniu budżetu Wójt Gminy nie przekazał jednostkom organizacyjnym gminy informacji o ostatecznych kwotach dochodów/wydatków/dotacji ustalonych w uchwale budżetowej na 2004 r., w związku z czym kierownicy tych jednostek nie przedłożyli do gminy ostatecznych planów finansowych na 2004 r. Podobne nieprawidłowości wystąpiły w trakcie opracowywania projektu budżetu i budżetu na 2005 r., z tym, że opóźnienie w przekazywaniu przez Wójta jednostkom organizacyjnym informacji o kwotach dochodów i wydatków ujętych w projekcie budżetu na 2005 r. było jeszcze większe – informacje przekazano w dniach od 4 do 7 stycznia 2005 r. - gdy zgodnie z przepisami winno to nastąpić najpóźniej do 22 listopada 2004 r. I tym razem kierownicy poszczególnych jednostek organizacyjnych nie przedłożyli w Urzędzie Gminy projektów planów finansowych na 2005 r., Pomimo, że w 2005 r. Wójt Gminy przekazał kierownikom gminnych jednostek organizacyjnych informacje o ostatecznych kwotach dochodów/ wydatków/dotacji ustalonych w uchwale budżetowej na 2005 r. w okresie od 4 do 20 kwietnia 2005 r., do czasu kontroli (29 lipca 2005 r.) nie przedłożyli oni w Urzędzie Gminy także ostatecznych planów finansowych na 2005r.

Sprawozdania jednostkowe gminnych jednostek i zakładów budżetowych były sporządzane i przekazywane Wójtowi Gminy z naruszeniem zasad określonych w rozporządzeniu w sprawie sprawozdawczości budżetowej (naruszono przepisy: rozporządzenia - § 8 ust. 1 pkt. 1, § 9 ust. 2 a także: Załącznika nr 2 - § 8 pkt. 2, 4, 5, § 12 ust. 2, § 19 ust. 2 pkt 4 i Załącznika nr 4 - § 2 pkt. 3 i 5) oraz rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad ustalania wartości zobowiązań zaliczanych do państwowego długu publicznego, długu Skarbu Państwa, wartości zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji oraz kwot przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji (Dz. U. Nr 109, poz. 1244 – naruszono przepis § 4 ust. 1). Polegało, to na tym, że:

- sprawozdania były sporządzane i przekazywane Wójtowi Gminy przez wszystkie gminne jednostki organizacyjne po obowiązujących terminach;
- sprawozdania były nieprawidłowe pod względem formalnym, na przykład nie były oznaczone właściwą nazwą jednostki, której dotyczyły; nie zawierały podpisu kierownika jednostki lub głównego księgowego; nie były oznaczone co do okresu sprawozdawczego lub okres sprawozdawczy był wpisany błędnie; były sporządzane na nieobowiązujących drukach (nie zawierających rubryk odnośnie wysokości zobowiązań ogółem i zobowiązań wymagalnych na koniec okresu sprawozdawczego oraz rubryki dotyczącej wydatków niewygasających z upływem

roku budżetowego);

- sprawozdania były nieprawidłowe pod względem merytorycznym, ponieważ na przykład w sprawozdaniach Rb-28S nie były w ogóle podane dane na temat zaangażowania wydatków budżetowych oraz wysokości zobowiązań ogółem i zobowiązań wymagalnych; w sprawozdaniach Rb-28 i Rb-Z jako zobowiązania wymagalne wykazywane były zobowiązania niewymagalne na koniec okresu sprawozdawczego; ta sama jednostka w sprawozdaniach Rb-28S i Rb-Z za ten sam okres sprawozdawczy wykazywała różniące się od siebie bardzo znacznie dane na temat wysokości zobowiązań wymagalnych; w sprawozdaniach Rb-Z i Rb-N wszystkie należności i zobowiązania wymagalne były zaliczane do należności i zobowiązań wobec sektora finansów publicznych grupy I i II – pomimo, że tak naprawdę większość z nich była zobowiązaniami/należnościami wobec/od podmiotów spoza tego sektora.

Wszystkie opisane wyżej nieprawidłowości wynikały z niestaranności i nieznamomości przepisów tak przez głównych księgowych poszczególnych jednostek organizacyjnych jak i Skarbnik Gminy, która powinna była kontrolować prawidłowość składanych sprawozdań jednostkowych pod względem formalnym i merytorycznym w trybie określonym przepisami § 10 ust. od 3 do 5 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Komunalny Zakład Budżetowy otrzymywał w kontrolowanym okresie dotacje z budżetu (klasyfikowane jako dotacje przedmiotowe), pomimo że Rada Gminy nie określiła stawek dotacji przedmiotowych, do czego zobowiązywały ją przepisy art. 117 ust. 1 i 3 ustawy o finansach publicznych.

Przyczynami opisanych powyżej nieprawidłowości było niedostateczne uregulowanie kwestii związanych z podziałem obowiązków pomiędzy pracowników Urzędu, nieokreślenie precyzyjnych zasad obiegu i kontroli dokumentacji finansowej a także nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów ustawowych oraz uregulowań wewnętrznych jednostki przez pracowników Urzędu na skutek niesprawowania właściwego nadzoru nad ich pracą. Odpowiedzialność w tym zakresie ponosi Wójt Gminy i Skarbnik Gminy w zakresie przypisanych jej obowiązków.

Przedstawiając powyższe panu Wójtowi, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity z 2001 r. Dz. U. Nr 55, poz. 577 ze zm.) wnosi o podjęcie działań, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia, poprzez realizację poniższych wniosków:

1. Podjęcie przez Wójta Gminy działań mających na celu zapewnienie obsadzenia stanowiska Skarbnika Gminy przez osobę spełniającą wymogi w zakresie posiadanego wykształcenia, określone w przepisach art. 35 ust. 2 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity z 2003 r., Dz. U. Nr 15, poz. 148 ze zm.);
2. Podjęcie działań mających na celu wprowadzenie niezbędnych procedur kontroli finansowej zgodnie z wymogami art. 35a ustawy o finansach publicznych w zakresie określenia zasad

sporządzania, obiegu i kontroli dla wszystkich dokumentów własnych, stanowiących podstawę wypłat z kasy i rachunku bankowego jednostki, a także zasad i osób odpowiedzialnych za sporządzanie dokumentacji koniecznej do prawidłowego dokonywania zwrotów i przeliczeń sum depozytowych, wnoszonych z tytułu wadium i zaliczek na poczet sprzedaży nieruchomości komunalnych oraz wadium i zabezpieczeń należytego wykonania umów z zamówień publicznych. Jednoznaczne określenie zakresu obowiązków poszczególnych pracowników Urzędu Gminy co do sporządzania dokumentów dotyczących przychodów środków trwałych z zakupów inwestycyjnych oraz wszystkich rodzajów rozchodów środków trwałych (tj. ustalenie kto i kiedy ma te dokumenty sporządzać oraz komu i w jakich terminach je przekazywać) a także ustalenie w przepisach wewnętrznych zasad na jakich odbywać się będą likwidacje środków trwałych i pozostałych środków trwałych – w sposób zapewniający pełne, rzetelne, kompletne i terminowe ujmowanie tych operacji w księgach rachunkowych jednostki, zgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości;

3. Opracowanie i wprowadzenie do stosowania przez Wójta Gminy dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości (w tym zakładowego planu kont) w sposób określony w przepisach art. 10 ustawy z 24 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity z 2002 r., Dz. U. Nr 76, poz. 694 ze zm.) oraz odpowiadający rzeczywistym potrzebom jednostki w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania sprawozdawczości finansowej i budżetowej;
4. Przeprowadzanie przez Wójta Gminy kontroli przestrzegania przez podległe mu jednostki organizacyjne należące do sektora finansów publicznych realizacji procedur, o których mowa w art. 35a ust 2 pkt. 1 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z przepisami art. 127 ust 2 i 3 tej ustawy;
5. Zorganizowanie w Urzędzie Gminy przyjmowania, obiegu i gromadzenia dokumentów zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. Nr 112, poz. 1319 ze zm.);
6. Ewidencjonowanie zaangażowania wydatków budżetowych roku bieżącego i lat przyszłych zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 153, poz. 1752 ze zm.);
7. Sporządzanie sprawozdań zbiorczych z wykonania dochodów i wydatków budżetowych zgodnie z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych oraz prawidłowych pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym sprawozdań jednostkowych gminnych jednostek organizacyjnych, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z 19 sierpnia 2005 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 170, poz. 1426);
8. Prowadzenie gospodarki kasowej jednostki zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji kasowej, a mianowicie:
 - zainstalowanie w pomieszczeniu kasy w Urzędzie Gminy urządzenia alarmowego;
 - bezwzględne przestrzeganie aby limity gotówki przetrzymywanej w kasie jednostki,

- pochodzącej z wpłat przyjętych do kasy z tytułu dochodów budżetowych oraz podjętej z rachunku bankowego na realizację wydatków, nie przekraczały granic określonych w zarządzeniach Wójta w sprawie pogotowia kasowego i określenia wysokości kwot, powyżej których należy niezwłocznie odprowadzić do banku gotówkę pochodzącą z wpłat z tytułu dochodów budżetowych gminy;
- przeprowadzanie pełnej kontroli formalnej raportów kasowych i dołączonych do nich dowodów źródłowych;
 - dokonywanie wypłat z kasy wyłącznie na podstawie dokumentów zatwierdzonych pod względem merytorycznym przez upoważnione do tego osoby;
 - wypłacanie z kasy gotówki osobom innym niż wskazane w dokumencie źródłowym wyłącznie na podstawie upoważnień do odbioru gotówki, zawierających potwierdzenie własnoręczności podpisu osób je wystawiających, dokonane przez notariusza lub właściwy Urząd Gminy;
 - wpisywanie przez osoby zatwierdzające dokumenty pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz do wypłaty a także przez osoby pobierające gotówkę z kasy na podstawie list płac, dat wykonania tych czynności.
9. Zorganizowanie zasad sporządzania i zatwierdzania pod względem formalnym list płac: wynagrodzeń pracowników Urzędu, wynagrodzeń dla członków GKRPA, wynagrodzeń z tytułu realizacji umów zleceń i umów o dzieło, ryczałtów za korzystanie z pojazdów prywatnych do celów służbowych zgodnie przepisami Instrukcji obiegu dokumentów w taki sposób, aby czynności te nie były wykonywane przez tego samego pracownika Urzędu Gminy;
 10. Wymaganie od wszystkich pracowników Urzędu aby wpisywali na wnioskach o udzielenie zaliczek jednorazowych termin, w jakim zobowiązują się do rozliczenia zaliczek, zgodnie z przepisami Instrukcji obiegu dokumentów;
 11. Wprowadzenie obowiązku opisywania wszystkich dokumentów będących podstawą wypłat z kasy i rachunków bankowych jednostki pod względem merytorycznym, oraz bezwzględne egzekwowanie od pracowników, aby każdy dokument księgowy przed jego zatwierdzeniem do wypłaty był skontrolowany pod względem zgodności z zawartą umową o realizację robót, usług czy dostaw i zgodności z obowiązującymi przepisami;
 12. Wypowiedzenie przez Wójta Gminy umowy nr 89669-6158, zawartej 24 września 1996 r. z Bankiem Powszechna Kasa Oszczędności BP S.A. Oddział w Kudowie Zdroju na czas nieokreślony, o prowadzenie rachunku bieżącego budżetu gminy oraz rachunków pomocniczych; zawarcie nowej umowy na czas oznaczony o wykonywanie usług w zakresie bankowej obsługi budżetu Gminy Lewin Kłodzki z bankiem wskazanym przez Radę Gminy w trybie art. 134 ustawy o finansach publicznych, po przeprowadzeniu postępowania określonego w ustawie z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177 ze zm.);
 13. Prowadzenie ewidencji księgowej stanu środków budżetowych oraz obrotów na rachunku bankowym budżetu gminy w sposób zgodny z zasadami określonymi w przepisach Załącznika nr 1 i 2 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont;

14. Dostosowanie programu komputerowego, stosowanego w jednostce do ewidencji rozrachunków, do wymogów określonych w Załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont i zapewnienie aby prowadzone przy jego pomocy księgi rachunkowe w zakresie ewidencji należności i zobowiązań były rzetelne, bezbłędne i sprawdzalne w rozumieniu przepisów art. 24 ust. 2, 3 i 4 ustawy o rachunkowości;
15. Niezwłoczne doprowadzenie ewidencji syntetycznej i analitycznej rozrachunków do zgodności z obowiązującymi przepisami, oraz ze stanem rzeczywistym (według dyspozycji art. 24 ustawy o rachunkowości) tj.:
 - doprowadzenie do zgodności obrotów i sald ewidencji analitycznej i syntetycznej należności i zobowiązań ewidencjonowanych na kontach 221 i 226;
 - wprowadzenie do ksiąg rachunkowych danych na temat wszystkich należności i zobowiązań jednostki wynikających z dokumentacji źródłowej;
 - przeanalizowanie sald wszystkich kont rozrachunkowych pod kątem zgodności dokonanych na nich zapisów z treścią ekonomiczną danego konta (określoną w przepisach Załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont) i dokonanie odpowiednich zapisów korygujących.
16. Bieżące prowadzenie ksiąg rachunkowych w zakresie rozrachunków w sposób określony w przepisach ustawy o rachunkowości: art. 4 ust. 2 - według którego zdarzenia, w tym operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną; art. 16 - według którego ewidencja analityczna winna być prowadzona jako uszczegółowienie zapisów kont księgi głównej i uzgodniona z zapisami i saldami kont księgi głównej; art. 20 ust. 1 - zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić wszystkie operacje gospodarcze, które miały miejsce w tym okresie.
17. Przeprowadzanie na koniec każdego roku obrotowego inwentaryzacji sald należności i zobowiązań cywilnoprawnych i podatkowych oraz należności i zobowiązań wobec osób fizycznych i prawnych z tytułu sum depozytowych, zgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 pkt. 3 ustawy o rachunkowości;
18. Zabezpieczenie interesów gminy, poprzez wprowadzanie do umów w zakresie sprzedaży ratalnej nieruchomości komunalnych postanowień w zakresie naliczania i egzekwowania odsetek za zwłokę od rat uiszczanych po umownych terminach płatności, zgodnie z przepisami art. 359 § 1 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.);
19. Podejmowanie działań mających na celu skuteczne egzekwowanie zaległych opłat z tytułu czynszów dzierżawnych, z wykorzystaniem przepisów art. 481 Kodeksu cywilnego stanowiących o prawie żądania odsetek za czas opóźnienia.
20. Bieżące nadzorowanie czynności w zakresie postępowań egzekucyjnych wykonywanych w imieniu Gminy przez kancelarię prawniczą, w celu wyeliminowania przypadków nieodprowadzania przez tę kancelarię dochodów ściągniętych od dłużników przez komorników sądowych do budżetu gminy;

21. Zaniechanie przez Wójta i Skarbnika Gminy umarzania i odraczania terminów płatności należności cywilnoprawnych, jako niemających podstaw prawnych ze względu na niepodjęcie przez Radę Gminy uchwały w trybie art. 34a ustawy o finansach publicznych,
22. Gromadzenie sum depozytowych na wyodrębnionym rachunku bankowym oraz prowadzenie ewidencji tych sum zgodnie z zasadami określonymi w przepisach Załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości i planów kont;
23. Terminowe rozliczanie i zwracanie sum depozytowych: z tytułu wadium i należytego zabezpieczenia umów z zamówień publicznych zgodnie z przepisami art. 46 ust. 1, 2, 3 i 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, z tytułu wadium na przetargi na zbycie nieruchomości komunalnych w terminie określonym w § 4 ust. 7, 8 i 9 rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. Nr 207, poz. 2108); z tytułu zaliczek wniesionych na poczet przygotowania nieruchomości komunalnych do sprzedaży zgodnie z postanowieniami § 2 Zarządzenia Wójta Gminy nr 37/133/03 z 24 listopada 2003 r. w sprawie pobierania zaliczek na wycenę nieruchomości przy sprzedaży nieruchomości stanowiących własność gminy Lewin Kłodzki, w związku z przepisem art. 156 ust. 3 i 4 ustawy o gospodarce gruntami;
24. Sporządzanie sprawozdań jednostkowych i zbiorczych w zakresie długu publicznego (Rb-Z i Rb-N) zgodnie z zasadami określonymi w rozdziałach 6 i 7 Załącznika nr 32 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Dostosowanie ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych w zakresie ewidencji rozrachunków do wymogów powołanych wyżej przepisów, tak aby na ich podstawie było możliwe ustalenie prawidłowych kwot należności i zobowiązań wymagalnych i niewymagalnych oraz należności i zobowiązań w rozbiciu na jednostki spoza sektora finansów publicznych i z tego sektora w rozbiciu na grupy sprawozdawcze – zgodnie z art. 24 ustawy o rachunkowości, według którego księgi rachunkowe jednostek winny być uporządkowane według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących sprawozdań;
25. Bieżące wykonywanie przez organ podatkowy obowiązków określonych w art. 272 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity z 2005 r., Dz. U. Nr 8, poz. 60 ze zm.), tj. badanie deklaracji/informacji podatkowych pod kątem ich poprawności formalnej oraz ustalanie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności tych deklaracji z przedstawionymi dokumentami. Niezwłoczne wszczynanie postępowań wyjaśniających i korygowanie deklaracji podatkowych w sposób wskazany w art. 274 ww. ustawy we wszystkich przypadkach stwierdzenia niezgodności danych wynikających z deklaracji/informacji podatkowych z danymi zawartymi w ewidencji geodezyjnej nieruchomości oraz w deklaracjach/informacjach znajdujących się w aktach podatkowych, a dotyczących wcześniejszych okresów. Ustalenie prawidłowego wymiaru podatku od nieruchomości za okres ostatnich 5 lat podatnikom, wobec których zostało wszczęte postępowanie wyjaśniające w trakcie kontroli (osoby prawne o nr kont: 861, 860, 859 i 1168, osoba fizyczna o nr konta 1178);

26. Przeprowadzanie przez organ podatkowy u podatników kontroli w trybie i na zasadach przewidzianych w przepisach art. 281 ustawy Ordynacja podatkowa;
27. Niezwłoczne podjęcie działań mających na celu wyegzekwowanie zaległych należności z tytułu podatku od nieruchomości podatników – osób prawnych o nr kont 525, 526 i 549. Bieżące podejmowanie czynności egzekucyjnych w stosunku do podatników zalegających z płaceniem podatków i opłat lokalnych na rzecz gminy, zgodnie z zasadami i terminami określonymi w przepisach rozporządzenia Ministra Finansów z 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.);
28. Bieżące analizowanie kont podatkowych oraz niezwłoczne ustalanie i likwidowanie występujących na nich nadpłat, zgodnie z przepisami art. 74a oraz art. 76 ustawy Ordynacja podatkowa;
29. Doręczanie pism i decyzji w sprawach podatkowych wyłącznie za pośrednictwem osób wskazanych w art. 144 ustawy Ordynacja podatkowa; potwierdzanie daty doręczenia pism i decyzji podatkowych zgodnie z postanowieniami przepisu art. 152 ustawy Ordynacja podatkowa;
30. Bezwzględne przestrzeganie przez organ podatkowy terminów załatwiania spraw określonych przepisami art. 139 ustawy Ordynacja podatkowa.
31. Zapewnienie szczególnego nadzoru nad decyzjami wydawanymi w sprawie umorzenia, odroczenia i rozłożenia na raty należności podatkowych, tak aby odpowiadały one wymogom stawianym przez przepisy art. 210 ustawy Ordynacja podatkowa – czyli zawierały precyzyjne rozstrzygnięcia, właściwe i pełne podstawy prawne zgodne z treścią rozstrzygnięcia oraz wyczerpujące i bezbłędne uzasadnienia faktyczne i prawne.
32. Wydawanie decyzji w sprawach podatkowych wyłącznie przez Wójta Gminy lub pracowników Urzędu Gminy posiadających do tego upoważnienie wydane przez Wójta w trybie przepisów art. 143 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa;
33. Pobieranie opłat skarbowych od podań zgodnie z zasadami określonymi w przepisach art. 1 ust. 1 pkt. 1 lit. a) ustawy z 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 86, poz. 960 ze zm.). Dokonywanie adnotacji na podaniach niepodlegających opłatom skarbowym oraz zwolnionych z tych opłat o podstawie prawnej zwolnienia z opłaty, zgodnie z przepisami § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów 25 grudnia 2000 r. w sprawie sposobu pobierania, zapłaty i zwrotu opłaty skarbowej oraz sposobu prowadzenia rejestrów tej opłaty (Dz. U. 110, poz. 1176 ze zm.). Kasowanie znaków opłaty skarbowej w sposób wskazanych w przepisach § 8 ww. rozporządzenia;
34. Wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyłącznie po spełnieniu przez strony wymogów określonych w przepisach art. 18 ust. 2, 5 i 6 ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 ze zm.) tj. po złożeniu pisemnego wniosku o wydanie zezwolenia wraz z kompletem wymaganych dokumentów. W razie niespełniania przez wnioskodawców powyższych wymogów stosowanie postępowania określonego w art. 64 § 2 ustawy z 14 czerwca 1960 r.

- Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity z 2000 r. Dz. U. nr 98, poz. 1071 ze zm.);
35. Zamieszczanie na decyzjach w sprawach zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych dat ich wydania, zgodnie z art. 107 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego oraz potwierdzanie dat doręczenia zezwoleń w sposób określony w art. 46 tej ustawy;
 36. Wyłączanie od udziału w załatwianiu spraw administracyjnych pracowników organu administracyjnego, którzy w tych sprawach są stronami, zgodnie z przepisami art. 24 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego;
 37. Bieżące kontrolowanie wywiązywania się przez strony korzystające z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z obowiązków przedkładania oświadczeń o wysokości obrotów za rok poprzedni oraz z terminowego wnoszenia opłat za korzystanie z zezwoleń (określonych przepisami art. 11¹ ust. 4 i 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości). W razie stwierdzenia naruszenia przez strony powyższych przepisów, niezwłoczne wydawanie przez Wójta Gminy decyzji o stwierdzeniu wygaśnięcia zezwoleń w trybie art. 18 ust. 12 pkt. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości;
 38. Określenie zasad wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sposób, pozwalający jednoznacznie ustalić wysokość należności z tytułu udziału w pracach komisji i ewentualnych potrąceń związanych z nieodbyciem się posiedzeń, lub z nieobecnościami na posiedzeniach poszczególnych członków komisji;
 39. Zlecenie do realizacji zadań z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi podmiotom spoza sektora finansów publicznych wyłącznie na zasadach określonych w przepisach art. 118 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, zobowiązujących do stosowania w tym zakresie przepisów ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 ze zm.);
 40. Zaciąganie przez Wójta Gminy zobowiązań obciążających budżet wyłącznie w granicach określonych w przepisach art. 132 ustawy o finansach publicznych;
 41. Przestrzeganie przy dokumentowaniu i rozliczaniu kosztów podróży służbowych odbywanych na terenie kraju i poza jego granicami przepisów rozporządzeń Ministra Pracy i Polityki Społecznej: z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. nr 236, poz. 1990) oraz z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.);
 42. Sprawowanie przez Inspektora ds. ochrony środowiska bieżącej kontroli rozliczania wydatków związanych z użytkowaniem pojazdów służbowych Urzędu Gminy, zgodnie z powierzonym zakresem czynności;

43. Sprawowanie w Urzędzie merytorycznej kontroli wysokości diet radnych. Podjęcie działań mających na celu dokonanie zwrotu do budżetu kwoty 604 zł, wypłaconej radnym nienależnie, na skutek braku kontroli;
44. Naliczanie i przekazywanie odpisów korygujących na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych zgodnie z przepisami art. 5 ust. 2 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 355 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14 marca 1994 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. nr 43, poz. 168 ze zm.);
45. Zapewnienie skutecznej kontroli merytorycznej dokumentów będących podstawą wypłaty świadczeń z ZFŚS, tak aby wydatki z tego Funduszu były dokonywane wyłącznie na rzecz osób uprawnionych oraz na zasadach i w wysokości określonej w Regulaminie Gospodarowania Środkami ZFŚS;
46. Zwrócenie pracownikom ze środków ZFŚS nienależnie pobranych odsetek od udzielonych „pożyczek mieszkaniowych”;
47. Rozliczanie kontrahentów z wykonanych usług zgodnie z zawartymi umowami, zleceniami i innymi wiążącymi postanowieniami, szczególnie w zakresie właściwości podmiotowej, przedmiotowej, terminowości wykonania zadania i ustalonych warunków płatności (co do wysokości należnych kwot, terminów zapłaty, dokumentów będących podstawą rozliczenia zadań) – tak aby wydatki były ponoszone z budżetu zgodnie z warunkami określonymi w art. 28 ust. 3 pkt. 1 ustawy o finansach publicznych; Wyegzekwowanie od Wojewódzkiego Biura Projektów w Kłodzku kar umownych z tytułu opóźnienia w realizacji umowy o dzieło nr 28/03 z 10 lipca 2003 r. w wysokości 0,02% umownego wynagrodzenia za każdy dzień zwłoki. Wyegzekwowanie od firmy „Stomar” Biuro Usług Księgowo – Informatycznych Mariola Stochmal zwrotu do budżetu kwoty 3.660 zł z tytułu bezprawnie wypłaconego wynagrodzenia za realizację umowy nr 21/04 z 15 października 2004 r.;
48. Przestrzeganie przy realizacji zadań inwestycyjnych zasad dokonywania wydatków budżetowych określonych w art. 28 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, poprzez bezwzględne egzekwowanie od wykonawców aby wywiązywali się z nałożonych na nich umowami obowiązków przedkładania kosztorysów powykonawczych. W razie zawierania aneksów do umowy podstawowej, zwiększających wartość wykonywanych robót, sporządzanie na tę okoliczność protokołów konieczności wykonania takich robót wraz z kosztorysami wstępnymi szacującymi ich wartość.
49. Egzekwowanie przez Wójta Gminy od inspektorów nadzoru wykonywania obowiązków określonych w umowach o sprawowanie nadzoru inwestorskiego i przepisach art. 25 ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity z 2003 r. Dz. U. Nr 207, poz. 2016 ze zm.). - w tym potwierdzania własnym podpisem na dokumentach (kosztorysach, protokołach odbiorów robót, fakturach) zgodności wykazanych w nich prac ze stanem rzeczywistym i prawidłowości rozliczeń finansowych;

50. Terminowe regulowanie zaciągniętych zobowiązań, zgodnie z art. 28 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych;
51. Dostosowanie uchwały w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji z budżetu gminy dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku, sposobu jej rozliczenia oraz kontroli wykonania zadań przyjętych do realizacji, do wymogów określonych w przepisach ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
52. Doprowadzenie do uchwalenia przez Radę Gminy rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, wymaganej przepisami art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
53. Udzielanie, przekazywanie i rozliczanie dotacji dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku, zgodnie z wymaganiami ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz art. 118 ustawy o finansach publicznych z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 29 października 2003 r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz.U. Nr 193 poz. 1891);
54. Przekazywanie jednostkom spoza sektora finansów publicznych dotacji z budżetu gminy wyłącznie po zawarciu z nimi stosownych umów, zgodnie z przepisami art. 16 ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie oraz art. 118 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych;
55. Przestrzeganie art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego w zakresie dokonywania kontroli i oceny realizacji zadania, w tym także przeprowadzanie weryfikacji i kontroli dokumentów jakie podmiot, który otrzymał dotację, miał obowiązek złożyć zgodnie z zawartą umową;
56. Egzekwowanie zwrotu do budżetu gminy dotacji przekazanych do jednostek spoza sektora finansów publicznych w przypadku niewykonania przez nie zadania na jakie dotacja była przyznana, zgodnie z zasadami określonymi w art. 93 i 93a ustawy o finansach publicznych;
57. Wypełnianie przez Skarbnika Gminy obowiązku zamieszczania kontrasygnaty na wszystkich dokumentach powodujących powstanie zobowiązań finansowych po stronie Gminy, zgodnie z przepisami art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 r. Dz. U. Nr 142 poz. 1591 ze zm.);
58. Bezwzględne egzekwowanie od wykonawców robót i usług, którym zlecono ich wykonanie w trybie z wolnej ręki, aby najpóźniej w chwili zawarcia umowy złożyli oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, zgodnie z dyspozycją art. 68 ustawy - Prawo zamówień publicznych;
59. Przestrzeganie obowiązku sporządzania pisemnych protokołów z przeprowadzonych postępowań o zamówienia publiczne zgodnie z art. 96 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych;
60. Zawieranie umów na realizację robót budowlanych, dostaw i usług na czas oznaczony, zgodnie z art. 142 ustawy Prawo zamówień publicznych. Przeanalizowanie obecnie obowiązujących jednostkę umów wieloletnich pod kątem ich zgodności z ww. przepisem i niezwłoczne

rozwiązanie tych, które zostały zawarte z jego naruszeniem (jak na przykład umowy wskazane w wyniku kontroli: nr 21/00 z dnia 1 października 2000 r. - zawarta na okres powyżej lat trzech z firmą „HESIO” na obsługę informatyczną Gminy oraz nr 1/99 z 17 lutego 1999 r. - zawarta z Poczta Polska na czas nieokreślony o świadczenie usług pocztowych);

61. Przestrzeganie przy sporządzaniu kosztorysów inwestorskich zasad określonych w § 7 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planu kosztów prac projektowych oraz planu kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno - użytkowym (Dz. U. nr 130, poz. 1389). Wyraźne oznaczenie, w przypadku sporządzenia kilku różnych kosztorysów na jedno zadanie, który z nich ostatecznie został przyjęty jako podstawa realizacji danego zadania;
62. Klasyfikowanie wydatków budżetowych zgodnie z zasadami określonymi w załącznikach do rozporządzenia Ministra Finansów z 20 września 2004 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 209, poz. 2132 ze zm.), a zwłaszcza wydatków z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań, wydatków z tytułu dotacji przekazanych podmiotom spoza sektora finansów na realizację zadań w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz wydatków na opracowanie dokumentacji projektowej inwestycji;
63. Uregulowanie wysokości stawki procentowej pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego zgodnie z art. 72 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. nr 261, poz. 2603) i z art. 18 ust 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym;
64. Przestrzeganie przy sprzedaży w trybie bezprzetargowym nieruchomości na poprawę zagospodarowania nieruchomości przyległej, warunków określonych w art. 37 ust. 2 pkt. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami;
65. Zaprzestanie praktyki sprzedaży w trybie bezprzetargowym nieruchomości rolnych na rzecz ich długoletnich dzierżawców, jako nie znajdującej podstaw prawnych w przepisach ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy z 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. Nr 64, poz. 592);
66. Sporządzanie wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży i oddania w użytkowanie wieczyste zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami;
67. Przestrzeganie procedury sprzedaży w trybie bezprzetargowym lokali mieszkalnych ich dotychczasowym najemcom, określonej w art. 34 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami;
68. Wywieszanie na tablicy ogłoszeń wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży i ogłoszeń o przetargach, a także publikowanie tych aktów w prasie lokalnej lub w inny zwyczajowo przyjęty sposób, zgodnie z art. 35 ust. 1 oraz 38 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, z jednoczesnym sporządzaniem adnotacji, że czynność taka faktycznie miała miejsce, stosownie do przepisu § 24 Instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych;

69. Wydawanie przez Wójta, w formie zarządzenia, ogłoszeń o przetargach na zbycie nieruchomości sporządzanych zgodnie z przepisami § 13, 15, 16 i 24 rozporządzenia z 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. Nr 207, poz. 2108);
70. Przestrzeżenie, by w pracach komisji przetargowych brały udział wyłącznie osoby powołane przez Wójta zgodnie z przepisami § 8 ust. 2 ww. rozporządzenia o przetargach;
71. Wyliczanie prawidłowych cen zbycia nieruchomości, wysokość pierwszej opłaty i opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego przy zbywaniu lokali mieszkalnych wraz z oddaniem w użytkowanie wieczyste ułamkowej części gruntów dotychczasowym najemcom, którym udziela się bonifikaty – według zasad określonych w art. 67 ust. 1a ustawy o gospodarce nieruchomościami;
72. Wprowadzenie do ewidencji księgowej (syntetycznej i analitycznej) danych na temat ilości i wartości gruntów i budowli stanowiących własność gminy, w stosunku do których Urząd Gminy wykonuje uprawnienia właścicielskie; przy ustalaniu wartości należy stosować zasady określone w art. 28 ustawy o rachunkowości oraz § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont – tak aby dane ujęte w księgach rachunkowych jednostki przedstawiały w sposób rzetelny sytuację majątkową jednostki, zgodnie z wymogami art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości;
73. Niezwłoczne przeanalizowanie danych na temat rodzajów, ilości i wartości środków trwałych zawartych w ewidencji syntetycznej i analitycznej środków trwałych konta 011 oraz konta 013 pod kątem ich zgodności ze stanem rzeczywistym i obowiązującymi przepisami oraz dokonanie odpowiednich zapisów korygujących, tak aby księgi rachunkowe ewidencji środków trwałych spełniały wymogi określone w przepisach art. 24 ustawy o rachunkowości (należy na podstawie dokumentacji źródłowej i porównania ze stanem rzeczywistym ustalić prawidłową ilość i wartość poszczególnych obiektów środków trwałych, ich właściwy symbol klasyfikacji rodzajowej oraz stawkę umorzeniową, wyodrębnić z wartości zestawów komputerowych i przeksięgować na konto 020 kwoty dotyczące licencji na użytkowanie oprogramowania itp.);
74. Po dokonaniu czynności wskazanych w ww. wniosku, założenie i prowadzenie ewidencji analitycznej środków trwałych, pozostałych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych w taki sposób, aby spełniały one wymogi określone w art. 24 ustawy o rachunkowości - m.in. poprzez wprowadzenie do tej ewidencji: pełnych i prawidłowych symboli klasyfikacji rodzajowej środków trwałych zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz.U. Nr 112, poz. 1317); numerów inwentarzowych środków trwałych i pozostałych danych pozwalających na identyfikację poszczególnych obiektów środków trwałych - oraz prowadzenie w Urzędzie Gminy ewidencji księgowej tych składników majątkowych na odpowiednich kontach (011, 013 i 020) – zgodnie z zasadami ich funkcjonowania określonymi w Załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie planów kont. Ewidencjonowanie umorzenia wartości niematerialnych i prawnych o wartości

- powyżej 3.500 zł na koncie 071, a poniżej tej wartości na koncie 072, zgodnie z postanowieniami Zakładowego Planu Kont;
75. Wyksięgowanie z ewidencji analitycznej ilościowo – wartościowej pozostałych środków trwałych (konta 013) przedmiotów nieposiadających wartości i zaprowadzenie ich ewidencji ilościowej w sposób ustalony w Zakładowym Planie Kont jednostki;
 76. Sporządzanie na koniec każdego roku obrotowego zestawienia sald ewidencji analitycznej środków trwałych, pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych i porównywanie ich z saldami zawartymi w ewidencji syntetycznej, zgodnie z przepisami art. 16 i art. 18 ust. ustawy o rachunkowości;
 77. Ujmowanie w księgach rachunkowych przychodów i rozchodów środków trwałych w terminie określonym w art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości;
 78. Przeszkolenie pracowników zajmujących się sporządzaniem i ewidencjonowaniem dokumentów związanych z obrotem środkami trwałymi (OT, PT, LT) w zakresie definicji i zasad ewidencjonowania środków trwałych zawartych w przepisach ustaw o rachunkowości i o podatku dochodowym od osób prawnych oraz rozporządzeń w sprawie Klasyfikacji Rodzajowej Środków Trwałych i w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont. Dopilnowanie przez Skarbnika Gminy aby dokumenty OT były sporządzane prawidłowo pod względem merytorycznym (tzn. aby odzwierciedlały stan rzeczywisty i spełniały wymogi zawarte w przytoczonych wyżej przepisach) oraz pod względem formalnym – tj. aby były wypełniane w pełnej szczegółowości wynikającej z przepisów Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo-księgowych;
 79. Wpisywanie na dokumentach księgowych będących podstawą ewidencjonowania przychodów i rozchodów pozostałych środków trwałych daty i sposobu ich ujęcia w księgach rachunkowych, zgodnie z dyspozycją art. 21 ust. 1 pkt. 6 ustawy o rachunkowości;
 80. Dokonywanie zapisów w ewidencji analitycznej środków trwałych i pozostałych środków trwałych w sposób precyzyjny, zapewniający ich sprawdzalność w rozumieniu przepisów art. 24 ust. 4 ustawy o rachunkowości;
 81. Sporządzenie spisów inwentarzowych środków trwałych i pozostałych środków trwałych znajdujących się w pomieszczeniach Urzędu Gminy w sposób określony w przepisach Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy w Lewinie Kłodzkim;
 82. Przeprowadzanie, rozliczanie i dokumentowanie inwentaryzacji wszystkich składników pasywów i aktywów jednostki z częstotliwością i w terminach określonych w art. 26 i 27 ustawy o rachunkowości. Sporządzanie dokumentacji inwentaryzacyjnej w pełnej szczegółowości z zachowaniem wymogów określonych w przepisach wewnętrznych jednostki regulujących zasady inwentaryzacji składników majątkowych w jednostce;
 83. Prowadzenie ewidencji księgowej wydatków związanych z realizacją zadań zleconych tak, aby księgi rachunkowe spełniały wymogi art. 24 ust. 5 ustawy o rachunkowości, tzn. aby pochodzące

- z nich informacje umożliwiły sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych w zakresie zadań zleconych;
84. Przestrzeganie przy opracowywaniu budżetu jednostki samorządu terytorialnego terminów i procedur opracowywania projektów planów finansowych i planów finansowych gminnych jednostek i zakładów budżetowych określonych w przepisach art. 125 i 126 ust. 1 pkt. 2 ustawy o finansach publicznych oraz § 4, § 5 ust. 3, § 6, § 36 ust. 2 i 5 rozporządzenia Ministra Finansów z 26 stycznia 2005 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz zasad i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu (Dz. U. Nr 23, poz. 190);
 85. Wykonywanie przez Skarbnika Gminy kontroli formalnej i merytorycznej sprawozdań jednostkowych gminnych jednostek organizacyjnych oraz eliminowanie stwierdzonych błędów w sprawozdaniach jednostkowych przed włączeniem pochodzących z nich danych do sprawozdań łącznych i zbiorczych w trybie określonym przepisami § 9 ust. od 3 do 5 rozporządzenia Ministra Finansów z 7 września 2005 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej;
 86. Opracowanie i przedłożenie do uchwalenia Radzie Gminy projektu uchwały w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla Komunalnego Zakładu Budżetowego, zgodnie z przepisami art. 117 ustawy o finansach publicznych;

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 powołanej wyżej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan
Jerzy Sypek
Przewodniczący Rady Gminy
Lewin Kłodzki